

köşe bucak DÜNYA

www.kosebucakdunyadergisi.com.tr

ocak - şubat 2018 - sayı: 35 fiyatı: 12 tl

ISSN 1309-7687
9 771309 768007

► Doğu Ekspresi ► U-Boat ► Death Valley ► Koleksiyoner Şerif Antepli ► Auschwitz ► Toros Gezgini

Elektrik Enerjisini Yaşam Enerjisine

dönüştürmek için ihtiyacınız olan her şey Konya Enerji'de!

Elektrik enerjisini yaşam enerjisine dönüştüren ürünleri ile yüzlerce markanın bayiliğini üstlenen **KONYA ENERJİ** size her zamanki gibi en kaliteli **Elektrik Ürünlerini** sunar.

KONYA
KONGRELER ŞEHRİ OLUYOR!

SELÇUKLU
KONGRE
MERKEZİ

ANADOLU' NUN KALBİNDE BİR BAŞYAPIT

33.000m² ALAN

5000 KİŞİLİK 18 SALON

2200 Kişilik Kongre ve Konser Salonu

800 Kişilik Tiyatro ve Gösteri Salonu

1000 Kişilik Toplantı ve Balo Salonu

5 Adet Seminer Salonu (25-30 Kişilik)

5 Adet Toplantı Salonu (40-110 Kişilik)

Oda Tiyatrosu

Sinema Salonu

Elektronik Kütüphane

Toplantı Odası

Restaurant

SELÇUKLU BELEDİYESİ

www.selcuklu.bel.tr 444 99 19 /selcuklubel

GÖR

İKİ KİTANIN BİRLEŞTİĞİ
YERİ KEŞFET.
ORTAKÜY

DUY

MARTILARIN
SESİNİ DİNLE.
İSTANBUL BOĞAZI

TAT

BALIK EKMEĞİN
TADINI ÇIKAR.
EMİNÖÜ

KOKLA

BAHARATLARIN BÜYÜLEYİCİ
KOKUSUNU İÇİNE ÇEK.
MISIR ÇARŞISI

DOKUN

YÜZLERCE YILLIK
TARİHE DOKUN.
AYASOFYA

"GÖR, DUY, TAT, KOKLA, DOKUN.
İSTANBUL'U KEŞFET."

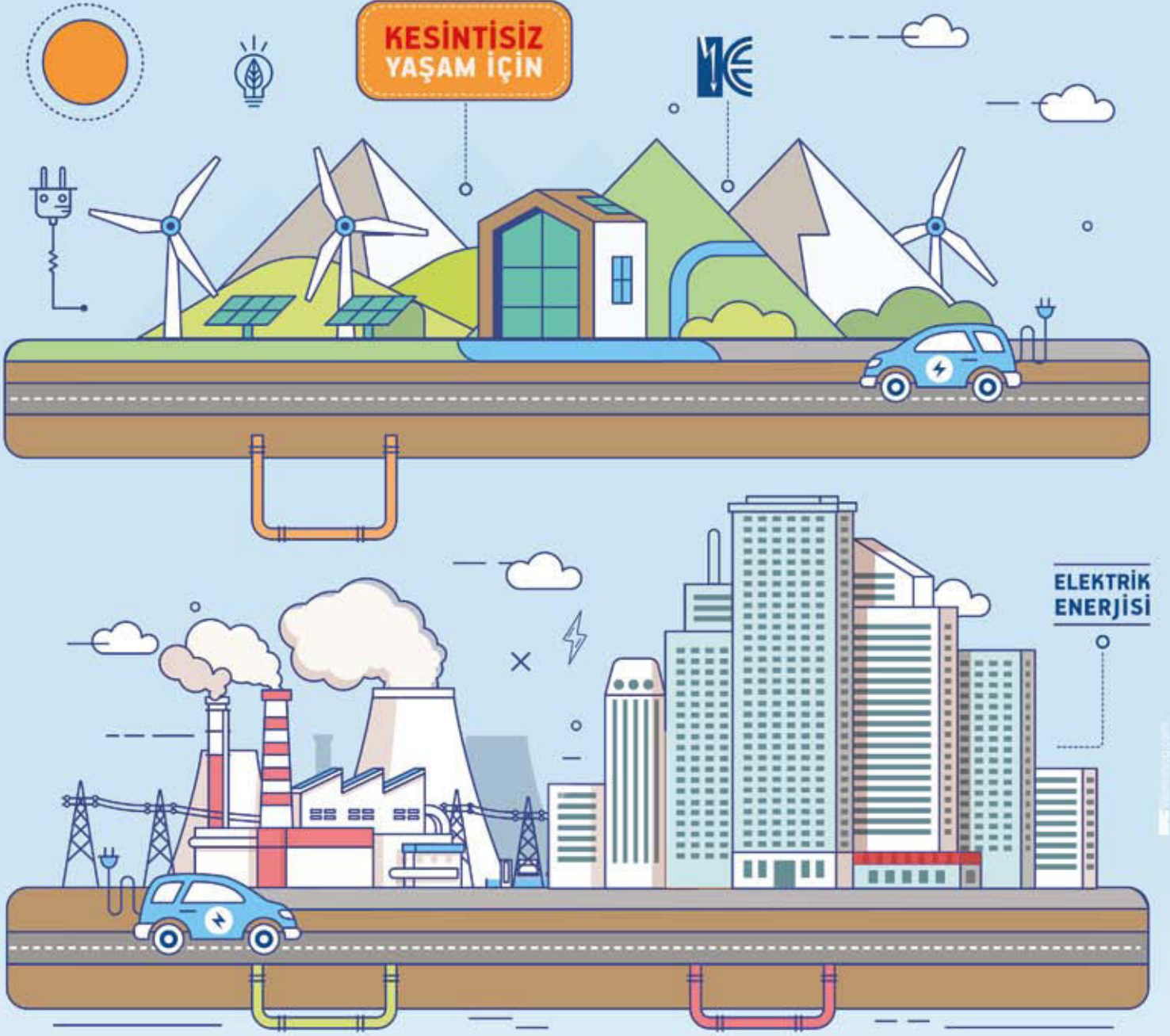
DR. OZ

TURKISHAIRLINES.COM

A STAR ALLIANCE MEMBER

TURKISH
AIRLINES

Schneider
Electric
hayisi

ALİ SAMİ PALAZ
alisamipalaz@gmail.com

Öyle mi Sahiden

Aşağıdaki replik Cristian Mungiu'nun 2012 yılında çektiği Dupa Dealuri filminden. Bahsedeceğim konunun filmle uzaktan yakından alakası yok ama replikteki cümle tam benlik.

"Bir yerlere giden insan, asla aynı kişi olarak dönmez!"

Sizce de öyle mi sahiden, gerçekten bir yerlere giden, asla aynı kişi olarak dönmez mi? Tabii ki öyle! Giden ile dönen, asla aynı kişi değildir. Ve fakat ben işin istisnalarından bahsedeceğim. Onlarca kez bir yerlere gidip dönüp de hiç mi hiç değişmeyenlerden ve hiçbir yere gitmiyormuş sandığımız ama sürekli değişenlerden...

Bazı kişiler dünyayı fırr dönuyor, yüzlerce ülke görüyor, gittiğinde nasılsa öyle dönüyor. Aynı kişiler onlarca iklim, kültüre şahit oluyor bana mısın, demiyor. Bu kişilerin ne bakış açılarında ne de karakterlerinde yaşadıkları onca şey zerre kadar değişikliğe neden olmuyor. Bu nasıl oluyor da oluyor anlamakta zorlanıyorum.

Bu kişilere kutulardan döndüklerinde sorun "Ne olacak! Buz, ayaz; gitmeye görmeye değmez, bizim köylerin kışı gibi, otelden çıkmadım valla!" diyeceklerdir. Paris'ten dönen aynı kişi, Eyfel Kulesi'ni şöyle tarif eder: "Valla büyükçe, demirden yüksek gerilim hattı direği düşün, içinde asansör var lokanta var. Millet ne anlıyor da bir tomar para verip üstüne çıkıyor anlamadım!" der. Bu kişi Afrika'dan dönse size şöyle anlatır: "Valla otelden fuar alanına 7

gün boyunca gittik, geldik. Dışarılar pek pis, pek tehlikeliymiş; hiç çıkmadık. Zaten çıksak da ne göreceğiz ki, toz toprak başka ne olacak!" der geçer. Aynı kişi ile beraber Amerika'ya, Avrupa'ya gidin işiniz bittikten sonra "Hadi şöyle bir etrafı gezelim!" deyin "Sen git, ben otele dönüyorum. Gezip de sanki ne görecen at araba bina işte..." der. Velhasıl bu kişiler mecburiyetten iş için, ailevi sebepten vs. gezenlerdir ki gezmek onlar için külfettir. Külfet olmasa bile gezmek onlar için işten sonra otelde yemek, içmek, yatıp zıbarmaktır. Bu kişiler dost sohbetlerinde sorsanız söze "Bilmem şu kadar ülke gördüm..." diyerek başlarlar.

Diğer kişiler yani çok gezemeyen ama sürekli aynı kalmayan insanlar ise, zaten algıları açık, bol bol kitap okuyan, gördüğü her şeyden ibret alan kişilerdir ki bu kişiler bir dakika öncesi ile sonrasında bile aynı kalmayanlardır.

Bilmem anlata bildim mi ama pratikte aslında hepimiz bir saniye önceki kişi değiliz. Fakat bakış açısı karakter ve ilim sahibi olmak açısından bazılarımız değişime kendini kapatmış, Yaşadığı ve duyduğu hiçbir şey o kişiye etki etmiyor. Algısı açık olanlar ise oturduğu yerden bile bu tekâmül kaynaklarından doyuya faydalaniyor.

Gülümseyişle...

Ali Sami Palaz

EDITÖRDEN

Selçuklu ve Osmanlı Temalı
Özel Tasarım Muhteşem Bir Eser

KALEHAN ECDAT BAHÇESİ

SEYİR KULESİ
KULE KAFE (KAFEM)
DEĞİRMEN
DENİZ FENERİ

GÖLET ETRAFINDA KALE
SURLARI VE BURÇLARI
NAMAZGÂH ÇEŞMESİ

OSMANLI VE SELÇUKLU
KAMERİYELERİ
SELÇUKLU GİRİŞ TAK'I
OSMANLI SOKAĞI

HASBAHÇE
TARİHİ LİMAN
OSMANLI OTAĞI
MEHTERAN BİNASI

OSMANLI KAHVEHANESİ
BOĞAZ YALISI
CAMİ
DESENLİ BAHÇE

SELÇUKLU HANI (KONYA
MUTFAĞI)
SOSYAL DONATILAR
KOMEK EL SANATLARI

*Konya'yı geçmişi kadar görkemli
ve büyük bir geleceğe taşıyoruz*

TAHİR AKYÜREK | Büyükşehir Belediye Başkanı

İÇİNDEKİLER

12

DOĞU
EKSPRESİ

22

U-BOT

28

KARAVAN

34

ŞERİF ANTEPLİ
RÖPORTAJ

40

NAZİ
TOPLAMA
KAMPI

50

AŞK İÇİN

56

TOROSLAR:
TURGUT
KARABACAK

62

İŞ ADAMI
ÖLARAK
GEZMEK

70

PORTFOLYO

76

DÜNYA
KAZAN
BİZ KEPÇE

HİZMETLERİMİZ

MR (EMAR)
TOMOGRAFİ
KORONER ANJİOGRAFİ
TAŞ KIRMA (ESWL)
RÖNTGEN
ULTRASON
RENKLİ DOPPLER USG
KEMİK DENSİTOMETRE
MAMOGRAFİ
4 BOYUTLU ULTRASON
BİYOKİMYA
ENDOSKOPİ
GASTROSKOPİ

KOLONOSKOPİ
ALLERJİ TESTLERİ
EFOR
EKG
EKO
HOLTER
EEG
EMG
İŞİTME TESTLERİ
TİMPANOMETRİ
ODYOMETRİ
YENİ DOĞAN
İŞİTME TARAMA

BRANSLARIMIZ

ACİL SERVİS HİZMETLERİ
DAHİLİYE (İÇ HASTALIKLAR)
KALP DAMAR CERRAHİSİ
KARDİYOLOJİ
BEYİN CERRAHİSİ
ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ
KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM
GÖZ HASTALIKLARI
ÜROLOJİ
GENEL CERRAHİ
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI
KULAK BURUN BOĞAZ
CİLDİYE

NÖROLOJİ
GÖĞÜS HASTALIKLARI
BESLENME VE DİYET
ANESTEZİ VE REANİMASYON
ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE
MİKROBİYOLOJİ
DANIŞMAN HEKİMLİK
RADYODİAGNOSTİK (RADYOLOJİ)
FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON

RANDEVU ALMAK İÇİN **444 1 274** www.buyuksehirhastanesi.com

BİR KARE HAYAT

Fotoğraf: Ali Sami Palaz

Alacak bulunamam

Yeni Sezon

-KARTSIZ- -KEFİLSİZ- -TAKSİTLE-

Harley-Davidson CAT SCOOTER MARMELL SKECHERS NIKE PUMA NEW BALANCE SALOMON

mammamia Clarks VENUS Pierre Cardin U.S. POLO ASSN. MAVI LUFİ CAZADOR JACK & JONES

DGN
AYAKKABI • ÇANTA • GİYİM
DOĞAN ÇANTA

KONYA
GAZİANTEP
KAHRAMANMARAŞ
İSKENDERİUN
ANKARA

5 ŞEHİR
16 MAĞAZA

Grafist.com.tr

AŞKIM SÉYAHAT

Benian Çulhaoğlu
Davranış Bilimleri Uzmanı

YALNIZ OLMaktan ZEVK ALABİLMEK

Solo Seyahat etmek isteyip bunu daha önce yapmamış olanların seyahat öncesi bir takım aktiviteleri yalnız yapmalarında fayda var. Tıpkı maç öncesi ısınma hareketleri yapmak gibi.

Mesela, evde yalnız olduğunuzda film izleyin, kitap okuyun ya da mum ışığı ve müzik eşliğinde yemek yiyin. Bir gün tek başınıza müzeye gidin ya da alışveriş yapın. Şehirdeki etkinlikleri takip edin. Tiyatroya ya da sinemaya yalnız gidin. Evinize yakın bir yere, yalnız başınıza bir hafta sonu gezisi yapın.

İlk başlarda zor gelecektir, vakit geçmek bilmeyecektir. Hazırlıklı olun. Yanınızda kitap bulundurun. "Kitap en iyi arkadaştır." sözünde haklılık payı olduğunu anlayacaksınız. Kitap okumayı sevmiyorsanız dergi okuyun ya da bulmaca çözmek gibi sevdiğiniz başka bir şeyi yapın.

İnsan yalnızken, yaptığı her ne ise, ona daha fazla yoğunlaşır. Dikkatini dağıtacak kimse olmadığından yaşadıklarını daha fazla hisseder. Dinlenen bir şarkı, gezilen bir mekân, seyredilen bir manzara her zamankinden daha büyük etki yaratır.

Yalnız kalmak aynı zamanda özgürlüktür. Kendi kendinize mutlu olmayı başardığınızda özgürlüğünüzü de yakalamış olacaksınız.

Yalnızlıktan Sıkılmamak İçin Neler Yapılabilir?

- Gittiğiniz yerde bencilce en güzel manzaralı yeri seçin, düşüneceğiniz kimse yoktur çünkü. Canınız sıkıldığında manzara sizi oyalayacaktır. Manzara yoksa insanları görebileceğiniz bir yere oturun. Kıyıda köşede kalmayın. Kendinize güveniniz tam olsun.
- İnsanların çoğu, yalnız yemekten hoşlanmaz. Kimi de ne yiyeceğine karar veremez. Oysa tek başınayken başka insanlarla birlikte yemek yemenin ve keyif almanın pek çok yolu vardır.
- Restoranlarda büyük masaları tercih edin. Sekiz ya da on kişilik masalara kalabalık gruplar gelse de tek gelip oturan da çok olur. Yemek sırasında gülüp eğlenebileceğiniz ortamlar oluşabilir. Çoğunlukla kafelerde masalar, oturma alanları birbirine çok yakın olduğundan insanlar birbirleriyle konuşurlar. Bir gülümseme ile bile sohbetler başlayabilir.
- Bir tura katılmışsanız eğer, sizin gibi tek gelenlerin masasına oturarak yalnız yemek yemekten kurtulabilirsiniz. Hiçbir şey bulamadınız ya da yapamadınızsa bir kitap alıp yemek süresince okuyun. Bir

yandan kitabınızın sayfaları arasında kaybolurken diğer yandan da gönlünüzce yeni bir lezzetin tadına varırsınız. Aranıza girecek hiç bir şey yoktur. Yemeğinizi yazarla birlikte yemiş gibi hissedersiniz, son derece keyiflidir.

- Akşamleyin, güvenli olmak şartıyla, şehri keşfetmek de eğlencelidir. Gündüz dikkatinizden kaçan pek çok şeyi fark edebilirsiniz.
- Tiyatro, opera vb. izleyin. Bunu yapmak için başkasına ihtiyaç yoktur. İzlediğinize daha fazla dikkatinizi verebilirsiniz.
- Canlı müzik dinleyebileceğiniz bir yere gidin. Eğlenen insanlar görmek coşku verecektir.
- Garsonlarla iletişim kurun. Gitmek istediğiniz yerler hakkında bilgi almaya çalışın. Onlarla konuşurken gören art niyetli insanlar sizi rahatsız etmez, hem de epey şey öğrenirsiniz.
- Hostellerde hemen her akşam etkinlik olur, onlara katılın. Kimi otel ya da hostellerde şehirdeki etkinliklere ilişkin kitapçıklar bulabilirsiniz. Etkinlik olan yerlerin adresleri, telefon numaraları yer alır. Size ilginç gelecek bir şeyler yakalayabilirsiniz.

Grandeur®
Non Stick Process

Amacı aynı, ruhu farklı...
Same goal, different soul...

Savaşan Emaye ve Soba Sanayi Ltd. Şti.
Tatlıcak Mah. Taştepe Sk. No: 36/1
Karatay - Konya - Türkiye
Tel: +90.332 334 05 50 (pbx)
Fax: +90.332 334 05 60
www.savasan.com
savasan@savasan.com

By **Savaşan**

Lezzetimiz doğadan...

ISO 22000
GIDA
GÜVENCESİ

ISO 9001:2008
KALİTE
YÖNETİMİ

HELAL
GIDA
SERTİFİKASI

50
YIL
1954

1954'den
BERİ

www.akova.com

Doğu Ekspresinde Anı Yaşamak...

Yolculuğumuz Pendik tren garında başladı. Henüz Haydarpaşa-Pendik arası altyapı çalışmaları devam ettiğinden şimdilik Ankara Yüksek Hızlı Trenlerinin kalkış noktası burası.

Varılacak yerden öte, gittiğin yolun tadını da çıkarmak...

Ne zamandır aklımdaydı... Hızlı akan yaşama inat, yavaşça derelerin üzerinden, vadilerden, köylerden, harika manzaraların içinden geçerken, başka

yaşamlara da şahit olabileceğim bir tren yolculuğunu içime sindire sindire, hissederek yapmak... Çok beğeni alacak o tek fotoğrafı çekme güdüsü yerine, anı yaşamak ve iskalamama isteği ile yola çıkmak...

Üniversite öğrencisi olduğum zamanlardı. Haydarpaşa'dan Mavi Trene binip Ankara'ya gitmek büyüleyici bir seyahatti benim için. Trenin raylardan ilerlerken çıkardığı ses, insan ve doğa manzaraları, insanın içindeki şairi çıkarıyordu adeta. Ya da bir şiir yaşıyor gibi hisse-

diyordum. Yıllar geçti ve bizler günün modasına uymak zorunda kaldık. Daha hızlı ulaşım araçları, daha lüks, daha konfor derken bir baktık ki trenlerimizi unuttuk. Üstüne altyapı çalışmaları eklenince de Haydarpaşa ve tren, renkli bir anı olarak kaldı belleklerimizde. Kısaca tren yolculuğuna karşı müthiş bir özlem duyarken, bir türlü bu yolculuğa zaman ayıramıyordum. Son zamanlarda sosyal medyada büyüleyici doğu ekspresi fotoğrafları sıkça paylaşılmaya başlayınca zamanın yaklaştığını düşünmeye başladım. Arkadaşımdan gelen Doğu ekspresi yolculuğu teklifine bir an bile hayır demeyi düşünmedim. Arkadaşımdan doğum gününde, doğduğu topraklardan geçecek olan trenle yapılacak olan bu yolculuğun manevi ve duygusal bir yönü de olacaktı.

İşte bu duygularla başladı Doğu Ekspresi gezi planlarımız. Trene bilet bulma hayallerimiz, son dönem oluşan yoğun talep yüzünden tam suya düşmüştü ki imdadımıza Kars'a butik turlar düzenleyen tur firmaları yetişti. Bizi hızlı trenle İstanbul'dan Ankara'ya götürecek, Ankara'dan da Doğu Ekspresi ile Kars'a seyahat ettirecek, Kars tren istasyonundan karşılayarak otele yerleştirecek, iki gün boyunca da Kars ve çevresini gezdirerek uçakla İstanbul'a döndürecek bir paket turu satın aldık.

Yolculuğumuz Pendik tren garında başladı. Henüz Haydarpaşa- Pendik arası altyapı çalışmaları devam ettiğinden şimdilik Ankara Yüksek Hızlı Trenlerinin kalkış noktası burası. 09.25'de başlayan yolculuğumuz konforlu ve hızlı bir şekilde dört buçuk saat sonra Ankara'da sonlandı. Ankara'da devam eden altyapı çalışmaları sebebiyle Doğu Ekspresi Kırıkkale'ye yakın Irmak istasyonundan kalkıyor. Saat 18.00'de Ankara Gar önünden kalkan otobüslerle saat 19.20'de Irmak'tan kalkacak olan trene doğru yola çıkıyoruz. Oysa on sene önce Haydarpaşa'dan direkt binebiliyorduk Doğu Ekspresine diye biraz hayıflanıyoruz, biraz da bitince güzel olacak diye umutlanıyoruz.

24 saat yuvamız olacak yataklı vagonlara yerleşiyoruz. Tertemiz çarşaf, içinde küçük ikramların bulunduğu bir mini

buzdolabı ve size özel bir yolculuk deneyimi yaşayacağınız, büyülu diyarlara açılan bir pencere. Bir gezgin daha ne isteyebilir ki...

Kırıkkale'den başlayan yolculuk akşam ve gece boyunca Kayseri, Sivas, Erzincan, Erzurum ve Kars olarak devam ediyor. Ocak ayında, Sivas'tan Erzincan'a yaklaşırken gün ağarmaya başlıyor ve Erzurum'dan Kars'a doğru tekrar kararıyor. Gündüz ayrı, gece ayrı manzaralar ve deneyimler sunuyor yolculuk.

Gece tüm ışıkları söndürüp pencere kenarına doğru uzanarak karanlıkta akıp giden karlı manzaraları, dereleri, ırmak-

ları, vadileri, dağları ve virajlarda kıvrılan lokomotif izlemek harika. İnsanın içine doğru yaptığı bir yolculuk, sonucu adeta terapi gibi iyileştirici ve huzur verici...

Vagon vagon geziyor, diğer kompartımandaki yaşamlara tanık oluyoruz. bizler gibi gezginler, fotoğraf sevdalıları, tren yolculuğunu sosyal medya fenomenine dönüştürmek isteyenler, yolculuğun tadını çıkaran genç ve yaşlılar, bir de yıllardır bu yolculuğu yaşadıkları yere gitmek için yapmak zorunda olan yöre insanları. Bu son furya yöre insanının bilet almasını zorlaştırdığı için biraz mutsuzlar ama Doğu Ekspresinin parıl-

tılı ve renkli günlerine yeniden dönmüş olmasından ötürü yüzler gülüyor. Hepimizin ortak buluşma noktası yemekli vagon. Eskisi gibi gerçekten gurme lezzetlerin olduğu bir hizmet sunulmasa da güler yüzlü ve yardımsever personeli ile yemekli vagon yüzümüzü güldürüyor. Çaylar, kahveler ve yemekler eşliğinde her iki tarafı da görebildiğimiz panoramik camlardan sohbetin ve manzaranın tadını çıkarıyoruz.

Çok uzun diye düşündüğümüz 24 saat süren yolculuk bir nefeste bitiyor adeta. Oysa biz karlı, ırmaklı ülke manzaralarına, sohbete doyamamıştık ama olsun, yoğun bir Kars gezisi bizi bekliyor.

Kars Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden bir tanesi. Paleolitik (kaba taş) ve neolitik (cilalı taş) devirlerinden bu yana önemli yerleşim ve medeniyetlerin merkezinde yer alıyor.

Sabah ilk işimiz Ani Antik Kentine yolculuk... Kars'ın merkezine 42 km uzaklıkta yer alan Ocaklı Köyü sınırları içerisinde bulunan Ani Tarihi Kenti, savunması kolay coğrafyası sebebiyle binlerce yıldır çeşitli medeniyetlere misafirlik yapmış bir yer. Tarık Akan'ın rol aldığı "Deli Deli

Olma" isimli filmin ilk sahnesi buradan başlıyor, at arabalarının kalıntılarının yanında ilerlerkenki o sahne gözlerimin önünde. Halen ayakta kalan ihtişamlı surları, Ani Katedrali, Ebu'l Manucehr Camii, Ateşgede (ateş tapınağı) gibi tarihi eserleri barındırıyor. Ani Harabelerinde keskin vadi ve tepelerin oluşturduğu harika bir coğrafyanın içinde tarihi kalıntılarda geçmiş yaşamak harika bir duygu, bitsin istemiyor insan ama hava çok soğuk ve zaman kısıtlı. Daha Kars'ın merkezi gezilecek. Ani Antik Kenti biraz ihmal edilmiş gibi geliyor bize, yapıların üstünde koruyucu bir çatı örtüsü olmaması yıkımı hızlandırmış, arkeolojik bir çalışma olmaması sebebiyle kent kaderine terk edilmiş gibi. Buraya Kars'ın merkezinden bir toplu taşıma aracı olmaması da üzücü.

Kars'ın merkezini, 50-60 senelik Rus işgalinin etkisi şekillendiriyor. Öncelikle, Rusların Katedral olarak inşa ettiği işgalin ardından Camiye çevrilen Fethiye Camiini ziyaret ediyoruz. Orijinalinde bulunan, tipik Slav mimarisini yansıtan soğan kubbeler kaldırılmış olsa da bu yapıya görmek güzel. Izgara tipi kent planı; yörenin mevsim şartlarına uygun olarak inşa edilmiş genelde tek katlı,

bazen iki katlı, nadiren üç katlı Baltık mimarisi izleri taşıyan yapıların oluşturduğu doku, büyük şehirlerde sıkışmış ve bunalmış olan bizleri rahatlatıyor. Kars'ın Geniş kaldırım ve yollarından yürüyerek, mimarinin, kent dokusunun ve yöresel ürünler satılan dükkanların, farklı insan manzaralarının tadını çıkararak kaleye doğru yürüyoruz. Kente hakim noktada bulunan kaleye on beş dakikalık bir yürüyüşle ulaştıktan sonra kenti bir de yukarıdan izliyoruz. Kaleden aşağı inerken Havariler Kilisesi, Evliya Camii, tarihi köprüyü ziyaret ediyor, Namık Kemal Evinde sıcaklık yanan bir so-

banın eşliğinde Aşıkların atışmasını izledikten sonra otelimize geri dönüyoruz.

Ertesi sabaha Gravyer ve Kars kaşarının geleneksel yöntemlerle üretildiği eski adı ile Büyük Zavotlar yeni adı ile Boğatepe köyüne gidiyoruz. Burada misafirperver bir köy evinde yöresel ürünlerden hazırlanmış kahvaltımızı yaptıktan sonra Peynir Müzesini gezip peynir yapımı hakkında bilgi alıyoruz. Rus işgali döneminde, İsviçreli Gravyer üreticisi David Moser 2200 rakımlı bu köyün florasının süt ve süt ürünleri için harika bir yer olduğunu görebek ilk

işletmeyi açıyor. Rusya'da savaş karştı oldukları için Kars'a sürgün edilen Malakanlar üretimi devam ettiriyor. Kars'ın tekrar geri alınması ile başka ülkelere göçen Malakanlardan sonra Terekeme ve Karapapak diye adlandırılan Türkler, Tiflis'ten gelerek bu üretimi günümüze kadar geleneksel yöntemlerle devam ettiriyorlar. Zavot köyünde köy hayatına ve geleneksel üretime tanık olmak çok güzeldi... Yerel ürünlerin tadına baktıktan sonra bu ürünlerden alışveriş yapıp donmuş olan Çıldır gölüne doğru yola çıkıyoruz.

Çıldır gölü yaklaşık 1950 metre yükseklikte bulunan, en derin noktası 42 metre olan Doğu Anadolu'nun en büyük tatlı su ve ikinci büyük gölü ünvanını taşımakta. Kışın donan göl, eşsiz manzara-sının yanında, gezginlere göl üzerinde yürüme, kızağa binme, donmuş gölde balık avlama gibi unutulmaz anlar yaşatan etkinlikler sunmakta. Çıldır gölünde sonsuzluk ve huzuru hissederek, kah çocuklar gibi göl üzerinde oynayarak, kah kızakla gezerek günün tadını çıkarı-

yoruz ama dönüş vakti yaklaşıyor. Üzü-lerek bu büyülü mekanı da ardımızda bırakarak akşam İstanbul'a gidecek olan uçağımıza binmek üzere Havalimanına doğru yola çıkıyoruz.

Hiç bitmesin istediğimiz bu gezi, İstanbul'a dönüş uçağında yaşadıklarımızın dili damağımızda, bakışlarımız

bulutlara takılarak sonlanıyor. Güzel memleketimizin, güzel yerlerini görme-nin hazzı ve o hikayenin içinde olmanın huzuru tüm benliğimizi kaplıyor.

Varılacak yerden öte, gittiğimiz yolun tadını çıkarıyoruz.

www.hesna.com.tr

Toptan alışverişlerinizi e-ticaret sitemizden yapın zamandan kazanın!...

HESNA®
TÜRKİYE'NİN HER YERİNDEN!
444 54 90

365 GÜN
FUAR
TADINDA

BANYO | SERAMİK | MUTFAK | PARKE

DESTANBUL

Bina Graniser QUA SALONI VENUS BALDOCER PAMEIA Realonda
 MAPISA RAK GROHE ISVEA SODURAT VITRA BOCCHI
 GEMMA SERA POOL COSENÖVİC VİSİA D'ORO LUCO
 SCHELL HUPPE COSENÖVİC VİSİA D'ORO LUCO
 ARMADI ART MIRA bodello SONIA FEWATC BICANİET AKSY

DESTANBUL

tür-mak
Yapı Center

www.destanbul.com.tr

www.turmak.com.tr

DESTANBUL
 İSTANBUL MALTEPE
 Bağlarbaşı Mahallesi
 Sakarya Sokak No: 34
 Tel: (0216) 399 59 00

DESTANBUL
 KONYA
 Vatan Caddesi No:13
 Tel: (0332) 350 20 10
 Fax: (0332) 350 20 35

DESTANBUL
 KAHRAMANMARAŞ
 Şehit Abdullah Çavuş Mh.
 Dr. Mustafa Or Cd. 20/6
 Tel: (0344) 215 77 53

BAYILIK VERİLECEKTİR

penta BVI CEMISONE Jeko FRANKLE BLANCO smog elica HI-MACS
 PARADOR DESIGNFLOOR CLASSIX Camsan INVICTA KRONOWISEL baltoro
 DEKOR KERAFOLL GORCON KHRÖMA DESTDOOR
 ARMAZON KRONOWISEL baltoro KHRÖMA DESTDOOR

Bir U-Boat Gezisi:

Dalgaların Altındaki Tehdit

Nihayet haftalarca karaya ayak basmadan bu denizaltının içinde geçen hayatı doğal ortamında hissetmeye çalışma fırsatı olmuştu. Dizel motorların olduğu bölümden mutfağa ve tuvalete, yatakhanelerden torpido odasına kadar U-995'i boydan boya gezerken Das Boot filmi tekrar tekrar gözümün önünde canlanmıştı.

Yazı ve Fotoğraflar: Ahmet Saral

Henüz liseye gittiğim zamanlarda televizyonda izlediğim bir filmin benim hayatımdaki yeri çok büyüktür. Alman yazar Lothar-Günther Buchheim'ın 1973 tarihli aynı isimli romanından 1981 senesinde beyazperdeye uyarlanmış Das Boot (Denizaltı) isimli filminden bahsediyorum. Günümüzde dahi kendi kategorisinde çekilmiş en iyi filmlerden biri olarak kabul edilen bu sinema başyapıtında savaş esnasındaki insan psikolojisini ve mürettebatın ruh halini o kadar iyi aktarıyorlar ki filmin her anında savaş, politika ve insanlık kavramlarının sorgulandığı bir hayatta kalma mücadelesini izlerken buluyorsunuz kendinizi.

Benim denizaltılara merakım bu sayede başladı. Gerçekleştirdiğimiz seyahatlerde muhakkak askeri müzelere gideriz kardeşimle beraber. Her iki dünya savaşı ile ilgili sergilenen pek çok orijinal şey gördük. Silahlardan kıyafetlere, kişisel eşyalardan tanklara kadar. Bu yazıyı kaleme almamın sebebi de defalarca izlediğim o filmdeki atmosferi fiziksel olarak da hissedebilme imkanına sahip olduğum, ikinci dünya savaşında aktif görev almış ve günümüzde hala ayakta duran birkaç denizaltıdan bir tanesine yaptığım bir gezidir.

Savaş döneminde Alman denizaltılarına U-Boat adı veriliyordu. Almancası **“Unterseeboot”** olarak anılıyor ve dilimizdeki Denizaltı kelimesine karşılık geliyor. Almanya'da denizaltıların tarihçesi 19.yüzyılın ortasına kadar uzanıyor. Wilhelm Bauer adlı bir asker **“Brandtaucher”** isimli bir denizaltı tasarlamış. Üç kişilik bir mürettebat tarafından idare edilen ve dilimizde karşılığı “Ateşli Dalgıç” olan bu denizaltı deneme dalışı esnasında Almanya'nın kuzeyinde bulunan ve birazdan yazımın devamında da bahsedeceğim Kiel şehrinin limanında batmış. Fakat mürettebatı kurtulmuş ve kazadan yaklaşık 20 sene sonra battığı yerden çıkartılmış. Bu prototip günümüzde Dresden şehrinde Askeri Tarih Müzesinde sergileniyor.

Siz değerli okuyucuları yazımda tarih dersi anlatır gibi denizaltı savaş tarihi bilgileri ile bunaltmak istemiyorum ama önemli olarak gördüğüm hususları

da müsaadenizle paylaşmak istiyorum: Zira bu noktada amacım gerçekleştireceğiniz seyahatlerde savaşın gerçek tanığı olarak günümüze miras kalmış bir denizaltıyı planlı ya da denk gelmişken ziyaret ederek değişik bir tecrübe yaşamaya sizleri teşvik etmektir.

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'nda U-Boat'ların düşmanda yarattığı psikolojik etki çok güçlüymüş. Bundan en çok etkilenen de İngilizler olmuş. Bir ada devleti olan İngiltere'nin can damarı olan ikmal yolları U-Boat'lar ile kesilmiş, su üzerindeki açık hedef olan müttefik konvoylara çok ağır kayıplar verdirilmiş. Donanma amirali **Karl Dönitz**'in **“Wolf-pack”** adını verdiği **“Kurt Kapanı”** taktiği ile U-Boat'lar denizlerde adeta birer ölüm makinesi olarak tehdit saçmışlar. Bu taktiğe göre Alman U-Boat'ları küçük filolar halinde birbirlerine yakın mesafelerde devriye geziyorlmuş, eğer bu U-Boat'lardan bir tanesi düşmana ait bir konvoy ile karşılaşırsa diğer U-Boat'lara haber veriyormuş ve toplu halde saldırıyorlarmış. Böylece sadece hazırlıksız yakalamakla kalmıyorlarmış, aynı zamanda konvoylara eşlik eden destroyerler dahi etkisiz kalıyormuş.

Savaşın tam ortasında denizaltıların bu üstünlüğüne son veren iki önemli gelişme olmuş. Bir tanesi İngiliz keşif uçaklarındaki radar teknolojisinin daha da geliştirilerek, manevra kabiliyetleri hantal olan U-Boat'ların yerleri kolaylıkla tespit edilip destroyerlere bildirilebilmiş ve

denizaltılar avcıyken av durumuna düşürülmüş. Diğeri de Enigma cihazının ele geçirilerek şifreli mesajların çözülmesi ve devriye görevlerinin önceden öğrenilebilmesi şeklinde gerçekleşmiş.

Enigma cihazı Alman mühendis Arthur Scherbius tarafından yirminci yüzyılın başlarında tasarlanmış. Dilimizdeki karşılığı **“bilmece”**. İcat edildiği dönemlerde ticari gizliliğin sağlanması amaçlanmış. Bu cihaz yaklaşık 10 kilogram ağırlığında, daktiloyu andıran, rotorlu, elektromekanik bir şifreleme cihazıdır. Öğrenildiği zaman kullanımı son derece pratik olan bu kriptoloji cihazı gün geliyor savaşlarda şifreli olarak iletişimi sağlayacak stratejik bir öneme kavuşuyor ve savaşın seyrine yön veriyor. Savaş sonunda çıkarılan envanterlere göre yaklaşık yüz bin Enigma cihazından söz ediliyor. Enigmaların müttefiklerin eline geçmesi ise U-Boat 110'un ele geçirilmesi sayesinde oluyor. 1941 yılının Mayıs ayında İzlanda ve Grönland arasında açık sular da İngiliz destroyerleri tarafından kısıtılan ve teslim olmaya zorlanan U-110 mürettebatı, nasıl olsa su almakta olduğu için batacağı düşüncesiyle denizaltıdaki Enigma cihazını ve önemli evrakları imha etmeyi düşünmüyorlar. Fakat her nasılsa denizaltı bir çırpıda batmıyor ve İngilizler her tür riski alarak denizaltıya girip Enigma cihazını çıkartıyorlar ve cihazın daha iyi tanınarak şifreleme tekniğinin çözülebilmesi için İngiltere'ye gönderiyorlar. Tamamlayıcı bilgi olması açısından bu şifrelerin İngiltere'de nasıl

ve hangi zorluklarla çözüldüğü konusunda çok iyi bir filmi de tavsiye etmek isterim sizlere. Başrolünde **Benedict Cumberbatch**'in oynadığı **“The Imitation Game”** adlı film ünlü İngiliz matematikçi Alan Turing'in hayatını konu alıyor. Turing, Enigma'yı hızlı kırmaya yardımcı olacak ve korumalı mesaj trafiğine müdahale etmekte en önemli kod kırma makinası olan Bombe Enigma'yı geliştirmiştir. Gelelim gerçek bir Enigma makinesini nerede görebileceğiniz. Ben Almanya'da Berlin ve Bonn şehirlerinde orijinal birer tane gördüm. Her iki şehirde de sergilendikleri yer **“Deutsches Museum”**.

Elbette ki bu müzelerde bir Enigma cihazından çok daha fazlası var. En az yarım gününüzü alıyor tamamını gezmek.

Bu yazıma konu olan U-Boat'u ise Almanya'nın kuzeyinde bulunan Kiel şehrinde gezdim. İkinci Dünya Savaşı sırasında Kiel büyük deniz üslerine sahipmiş ve aynı zamanda tersaneler bulunmaktaymış. Dolayısıyla U-Boat'lar için de önemli bir inşa ve barınma merkeziymiş. Bu stratejik öneminden dolayı da müttefikler tarafından yoğun şekilde hava bombardımanına maruz kalmış. Endüstriyel alanların neredeyse yüzde yetmişinden fazlası yok edilmiş. Kiel bugün, tıpkı ağır şekilde bombalanan diğer şehirler gibi yeniden inşa edilmiş. Ben bu şehre olan seyahatimi Hamburg üzerinden gerçekleştirdim. Alman demiryolları (DB) ile 1 saat 10 dakika süren bir yolculuğun ardından Kiel'e ulaşmak mümkün. Kiel deyip de geçmeyin, kuzeyde yalnız gibi dursa da gerçekten çok büyük bir liman şehri. Merkez tren garının hemen önünden hareket eden 100 numaralı otobüs hattına binecek olursanız 47 dakikalık bir yolculuğun ardından yaklaşık beş bin kişinin yaşadığı Laboe kasabasına ulaşıyorsunuz. İşte burası denizaltının ziyaretçilerini karşıladığı yerdir.

Kardeşimle beraber otobüsten inip 15 dakikalık bir yürüyüşün ardından bir müze olarak hizmet veren denizaltıya (U-995) ve deniz savaşlarında ölenlerin hatırasına dikilmiş olan anıt kuleye ulaştık. O kadar rüzgarlıydı ki yan yana

yürümekte olduğumuz halde birbirimizin kulağına eğilip bağırarak konuşmak zorunda kaldığımızı hatırlıyorum. İkinci Dünya Savaşı boyunca yedi yüz ellinin üzerinde denizaltı batırılmış ve yaklaşık otuz bin denizci ya ölmüş ya da kaybolmuş. Laboe'de bulunan Deniz Anıtı, her iki Dünya Savaşı'nda ölen ya da kaybolan denizciler anısına ülke ayrımı gözetmeksizin dikilmiş. Bu anıtın içerisinde gemi maketlerinin ve ölen denizcilerin hatıralarına atfen yazıların yer aldığı küçük bir müze mevcut.

Bu yazıyı hazırlarken güncel bilet fiyatlarını kontrol ettim. U-995 için tek bilet için 4.5 Avro, eğer anıtı gezmek de dahil kombine bilet alırsanız 9.5 Avro ödemeniz gerekiyor. U-995, VII-C sınıfı bir U-Boat ve 1943 yılında Hamburg'da inşa edilip denize indirilmiş. 1945 Mayıs'ında Norveç Trondheim'da mürettebatı teslim olana kadar toplam altı gemi batırmış. 1952'den 1965'e kadar Kaura adıyla Norveç Kraliyet Donanmasına hizmet etmiş. 1971'de Almanya'ya iade edilmiş ve o seneden beri de bir zamanların bu dev ölüm makinesi müze olarak hizmet veriyor.

Nihayet haftalarca karaya ayak basmadan bu denizaltının içinde geçen hayatı doğal ortamında hissetmeye çalışma fırsatı olmuştu. Dizel motorların olduğu bölümden mutfığa ve tualete, yatakhanelen denizaltı odasına kadar U-995'i boydan boya gezerken Das Boot filmi tekrar tekrar gözümün önünde canlanmıyordu. U-Boat'lar genellikle dizel motorlarını deniz yüzeyinde kullanmayı tercih

Bugün dünyada gezilebilir durumda, müzeye çevrilmiş başka U-Boat'lar da var. Bunların başlıcaları Münih'te U-1 (Deutsches Museum), Bremerhaven'da U-2540 (Deutsches Schiffahrtsmuseum), Chicago'da U-505 (Museum of Science and Technology). Ayrıca bu U-Boat'lar haricinde İstanbul'da Rahmi Koç Müzesi'nde de İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma bir denizaltıyı gezebileceğinizi bu satırlar aracılığıyla belirtmek isterim. 1944 yılında inşa edilmiş ve savaşta USS Thornback adıyla Amerikan donanmasının bir parçası olarak Japonya'ya karşı görev almış, 1971 yılında Uluç Ali Reis adıyla Deniz Kuvvetleri Komutanlığımızın envanterine katılmış olan Tench sınıfı bir denizaltı, rehber eşliğinde müze ziyaretçilerine gezdiriliyor.

Son olarak belirtmek isterim ki ben sadece bir konuya olan özel merakımı bir gezginin gözüyle harmanlayıp bu satırları kaleme alıyorum. Tarihçi ve araştırmacılara saygım sonsuz. Onların kıymetli çalışmaları sayesinde bilgi dağarcığımız genişliyor. Bir başka yazıda görüşmek üzere,

ediyorlarmış. Sadece saldırıya uğradıkları ya da gündüz gözüyle torpido saldırısı yapma şansı yakaladıklarında su altına dalıyorlarmış. Bu VII-C sınıfı denizaltılarda en fazla 44 personel bulunmuş. Bunlar kısıtlı yaşam alanında çok sıkışık yaşamak zorunda kaldıkları gibi bir de taze yiyecekleri el altında muhafaza ederlermiş. Ancak bunların tamamı tüketildikten sonra aşçı konserve yiyecekleri açmaya başlamış. Mürettebatın hareket imkanlarının da ne kadar kısıtlı olduğunu anlamak mümkün oluyor içerideyken. Sınırlı bir hacimde basit beden egzersizleri için bile hareket alanı yaratmak bir dertmiş. Devriye sırasında

nöbet dışı personelin temiz hava almak için güverteye çıkması dahi bir sıraya tabiymiş. Tabi ani dalış yapma ihtimali her an söz konusu olduğundan çok az sayıda personelin güvertede bulunmasına izin verilmiş ve güverteye çıkan tünelde de birikme olmasına kesinlikle müsaade edilmezmiş. Ancak, biz gezerken bu tünel ziyaretçilerin erişimine kapatılmıştı. Sanırım Almanların kendilerine has güvenlik tedbirlerinden (!) biri olsa gerek. Dolayısıyla güverteye ve makineli tüfeğin konuşlandırıldığı platforma çıkamadık. Dürüst olmak gerekirse orada da olabilmeyi ve dürbünle denize bakabilmeyi o kadar isterdim ki.

KARAVAN YOSEMİTE PARKI'NA VARDI

Yazı ve Fotoğraflar: Mehpere Sözen

Hani, bazen entel dantel konuşmalar yapıyorum, Türkiye İstanbul değil diye. Eee ne olmuş Amerika'da NY değil. Onun da Beatty'si Goldsmith'i var, "Yolumu şaşırdım da sınırın ötesine Meksika'ya mı gittim!" diyor insan. Görünürde kimseler yok. Acaba iniversek karavandan çiftleleriyle sararlar mı bütün çiğneyen insanlar etrafımızı? O kadar korkutucu, o kadar hiçliğe yakın şeylerin bulunabileceği yerler buraları.

Minik bir dağ kasabası Lee Vining'in kamp yerinde, "Burada siyah California

ayısı var, yiyecekleri arabada bırakmak yasak, mutlaka kamp yerindeki çelik dolaplara kilitleyin! Ayılar ölü bir geyiğin kokusunu 4-5 km öteden alabiliyor. Ayıyla karşılaşırsanız kollarınızı kaldırıp büyük görünmeye çalışın, yürürken ses çıkararak ve tencere tavanız varsa çalın!" yazıyor! 'Ayıyla karşılaşırsanız sakın kaçmaya kalkışmayın çünkü onlar saatte otuz mil hızla koşuyorlar ve koşmak onların kovalama içgüdülerini canlandırıyor."

Bazıları 250, ortalama 100 kg gelen bu

ayıları en çok çeken çöp torbaları elbette. Çöp torbalarını amonyakla ya da çamaşır suyuyla, kokusundan arındırmayı öneriyorlar. Yiyecekleri ağaçlara asmak falan da kâr etmiyor. Bu akıllı ayılar onlara da uzanıp toplayıveriyorlar. Böyle çöp tenekelerine yaklaşıp sorun yaratan ayıları toplayıp başka bölgelere götürüyorlar ama ayılar, ya geri dönüyor ya yeni yerlerinde sorunlu tavırlar sergiliyor ya da dertlerinden ölüyor. Alaska'da bir araştırmacı, çöp bidonlarına saldıran ayıları bu tavırlarından caydırma yöntemleri üstünde çalışıyor. Çöp teneke-

sine kimyasal madde içeren, sıkıştırılmış yiyecekler koyuyor. Bunları yiyen ayıların midesi bulanıyor ve kusmaya başlıyorlar. Ama ayılar akıllı, çöp sepetlerine dadanmaya devam ediyorlar ama sıkıştırılmış yiyecekleri yemiyorlar.

Tabiat ana acımasız Yosemite'de. Bazı bölgelerinde yollar, Kasım'dan Mayıs'a kadar, bazen de Haziran sonuna kadar karla kaplı oluyormuş. Dünyanın en yüksek beşinci şelalesi olan Yosemite şelalesi 739 m yüksekliğinde. Her sene 3,5 milyon turistin geldiği bu vadi 750.000 akre büyüklüğünde. Toplam 4100 km uzunluğunda nehir var parkta.

'Glacier', buz devrinden kalma kaya formasyonlarını, granit dağları görmek

mümkün burada. 10 milyon yıl önce Sierra Nevada dağları oluşurken derin ve keskin kanyonlar da oluşmuş. 1 milyon yıl önce biriken kar ve buz, dağların tepesinden nehir vadilerine doğru inmeye başlamış. Buz kalınlığı yer yer 1219 metreye yaklaşmış. Buzullar aşağıya doğru kayarken vadinin bugünkü U şeklini de belirlemiş.

1916'da, daha Millî Park Servisleri yokken, Amerikan Ordusunu, Yellowstone, Yosemite, Sequoia ve General Grant parklarını korumakla görevlendirmişler. O günlerde Afro-Amerikalılar için yapılacak en akılcı şey orduya girmekmiş. Irkçılığın ve linçin günlük hayatın bir parçası olduğu günlermiş. Orduda siyahılara elbette en

düşük seviyede işleri vermişler. Mesela Yosemite'nin korunması. 1 milyon akrelik Yosemite'e topu topu yirmibeş asker. Buffalo askerler diye anılmış bu siyahi askerler.

Ahwahnee Kızılderili dilinde Yosemite vadisine verilen ad. Ahwahnee Oteli, Türk ve Kızılderili kilimleri ve halılarıyla bezenmiş, granit ve kalın ağaç kirişlerin çekinmeden kullanıldığı Yosemite'nin bir numaralı oteli. Cumhurbaşkanlarını, kraliçeleri ağırlamış bir rustik otel burası ve bahçesinde her daim sincapları ağırıyor. Tavanlar yüksek, ağaç masalar devasa, şömineler NY apartmanlarının mutfağı büyüklüğünde. Çiçek aranjmanları bile doğayla uyum içinde, vazo yerine ağaç kütüklerine konmuş. Otelin hiçbir yapı materyali Yosemite'den sağlanılmıyor zira Yosemite millî park. Tabii ki açılış için çok özel misafirleri davet ediyorlar. Misafirler gittikten sonra ise mürekkep hokkalarının, Kızılderili sepetlerinin ve yatak örtülerinin bir kısmının yerinde yeller esiyor.

William Randolph Hearst'ün San Simeon'daki şatosu, 1930'larda Hollywood ve California sosyetesinin bir numaralı haftasonu parti eviymiş. Hearst, şato denmesine çok kızarmış aslında, o evinin ranch yani çiftlik evi olarak anılmasını istemiş. Özur dilerim William amca!

Araba, tren, uçak, her ne ile gelecekse-niz gelin, Hearst her şeyi sizin için ayarlatmış. Geldikten sonra da, ister sü-

tunları Yunanistan'ın antik bir şehirden getirilen, üç kere baştan yapılan 104 ft uzunluğundaki ısıtmalı Neptün havuzunda yüzün, ister kapalı 24 karat altınla bezenmiş havuzda yüzün, ister tenis oynayın, ister hayvanat bahçesini gezin, ister Bernard Shaw'ın akılcı alaylarına gülün, ister Clark Gable'a göz süzün, ister Şarlo'yla sohbet edin, isterseniz de neredeyse gerçek sinema büyüklüğündeki salonda henüz piyasaya sunulmamış filmleri seyredin.

Hearst, her sene Avrupa'ya yirmi kişilik bir arkadaş grubuyla gider, müzeleri, tarihî yerleri gezermiş. Gece klüplerine takılanlara ise çok kızarmış. "Bunlar New York'da da var, buralara kadar gelmelerine gerek yoktu," dermiş. Bu arada aldığı antikanın haddi hesabı yokmuş. Antika

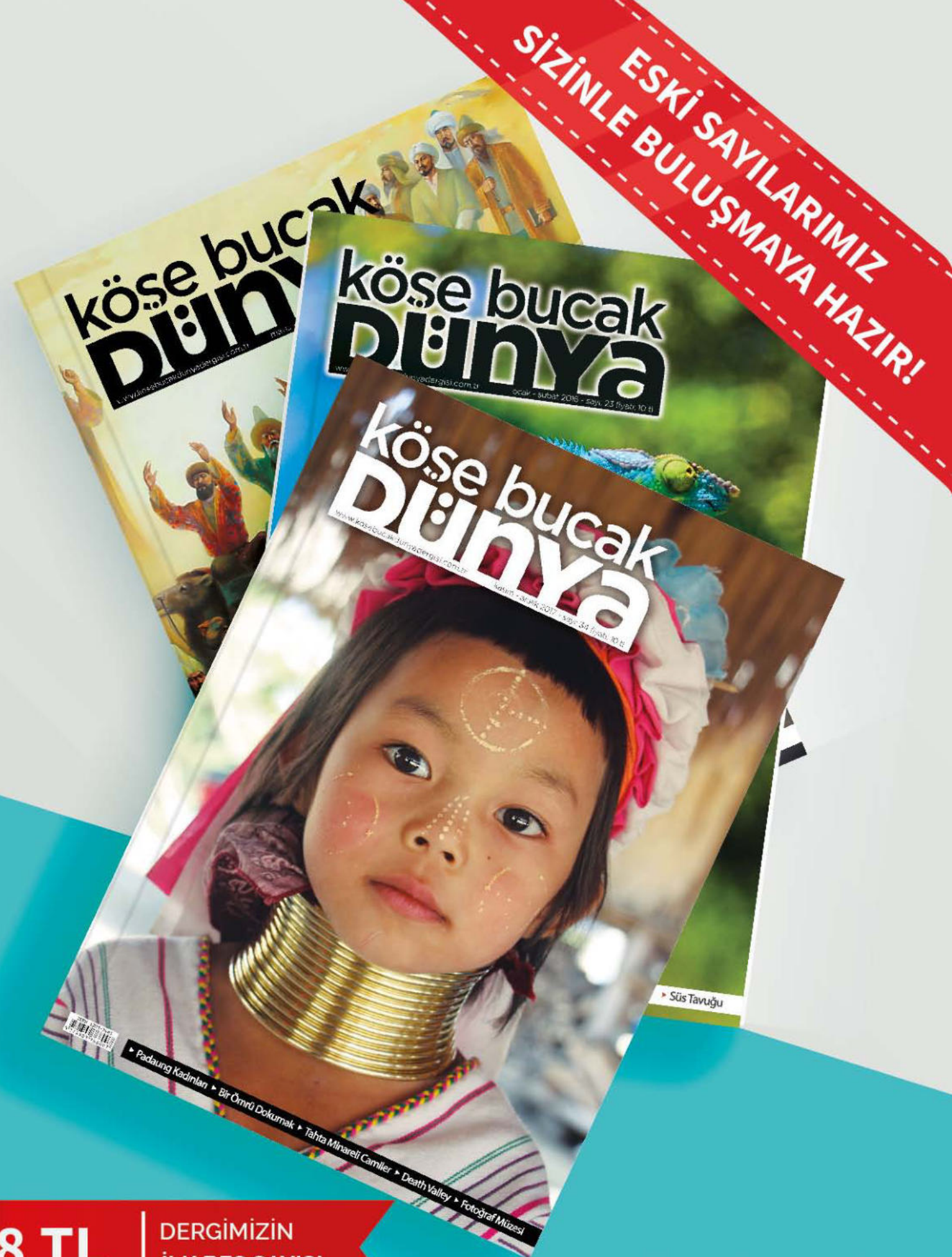
deyip de geçmeyin, bir masa, bir resim değil bu adamın çılgınlığı. Bir şatonun tavanına ne buyrulur ya da bir kilisedeki rahielerin oturma sıralarına. O tavana göre yaptırmış evinin salonunu, aldığı goblen halıya uygun örülmüş duvarları.

Parti verilecek diye ek bir havuz yaptıran da o, duvarlardan birini kırdıran sonra yeniden ördüren de o! Sevgilisi aktris Marion Davies, İngiltere Kralı'nın onuruna verilen partiye gidince krala âşık olur diye korktuğundan Cartier'den bir bilezik, bir küpe seti hediye etmiş ki partiye gitmesin. Bugünlerde akşam turları eklenmiş şatoya. 1930'ların kıyafetlerinde o günleri canlandırıyorlar.

Nobel ve Pulitzer ödüllü *Steinbeck, Cannery Row* ve *Sweet Thursday* kitaplarındaki karakterlerini Monterrey'den almış.

Kızilderililer, İspanyollar, Meksikalılar, Çinliler, Portekizliler, İtalyanlar, Japonlar, İskandinavlar, Monterrey'in yerlileri. Sardalyeler burada kutulanıp dünyaya yollanmış. Steinbeck'in Cannery Row adlı kitabında yer alan "La Ida Cafe" 1958'den beri açık. Cannery Row'un Kraliçesi diye adlandırılan Kalisa Moore tarafından açılan bu kafe meraklıları için hâlâ yerli yerinde.

Sonunda San Francisco'dayız ve karavanı teslim ediyoruz. Bir dahaki karavan yolculuğuna kadar hoşça kalın.

8 TL

DERGİMİZİN
İLK BEŞ SAYISI

5 TL

DERGİMİZİN
DİĞER SAYILARIköse bucak
Dünya

+90 (534) 815 2295

Koleksiyoner Şerif Antepli ve Vildan Peker Antepli ile Koleksiyon Dünyasında Yolculuk

Ülkemizin önde gelen filatelistlerinden koleksiyoner, gazeteci, yazar, yayımcı Şerif Antepli ve eşi Vildan Peker Antepli'nin evine konuk oldum.

— **Şerif Bey! Koleksiyon dünyamızın önemli isimlerindensiniz. Koleksiyonerliğe nasıl başladınız?**

— Henüz dokuz yaşındaydım. Babam bir gün, iki küçük pul defteri koydu önüme. Ve sayfalarını çevirmeye başladı. Bir yandan pulları gösteriyor diğer yandan da neyin ne olduğunu anlatıyordu. Böylece pul tutkusu başladı bende. Harçlıklarımın pul alıyordum. O yıllarda insanlarda pul biriktirme alışkanlığı vardı. Arkadaşlarla değiş tokuş yapıyorduk. Ortaokul ve lise yıllarında yurtdışı mektup arkadaşlarımdan pul toplamaya devam ettim.

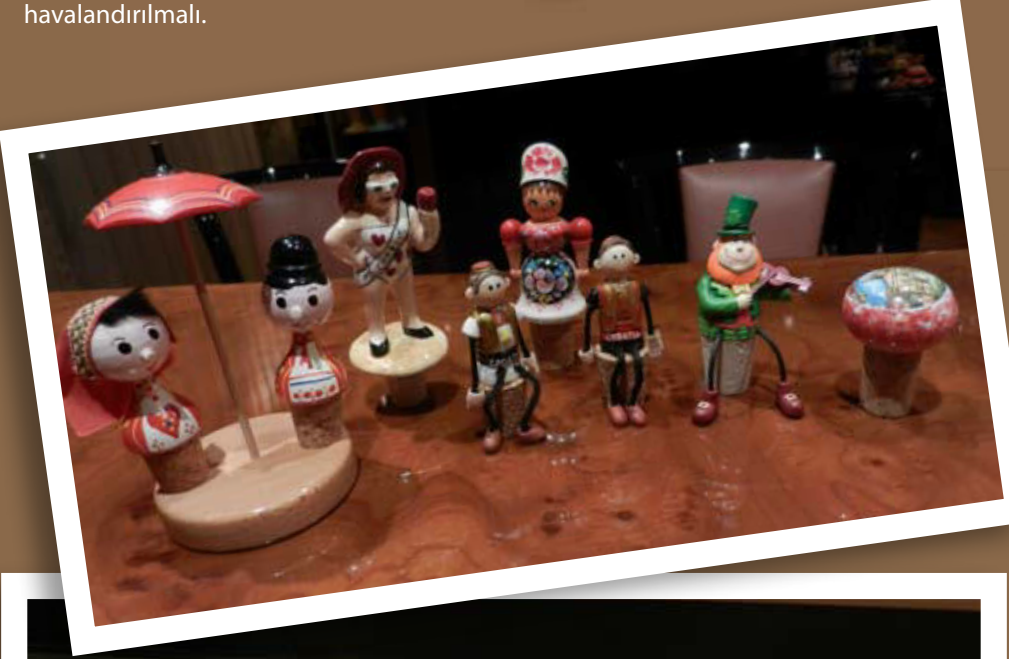
— **Şu an kaç adet pulunuz var ve en kıymetlileri hangileri?**

— 60 yıldır pul biriktiriyorum. Sayısını bilemeyecek kadar pulum oldu. En kıymetlileri, çocukluk yıllarımda harçlıklarımın aldığım pullardır: Mimar Sinan, Mehmet Akif Ersoy pulları ile Türkiye Cumhuriyeti koleksiyonumda yer alan 1922'den itibaren günümüze kadarki pullar çok özel pullardır benim için.

— **Şerif bey, pul koleksiyonu oluşturma sürecinden bahseder misiniz?**

— Koleksiyon yapmak merakla başlar. Toplanıp, biriktirilir. Ardından sistematik ayırma gerektirir. Araştırma yapmak koleksiyonculuğun en önemli kısmı. İnternetin yaygınlaşmasıyla pul ivme kazandı. Toplamak, bilgi sahibi olmak

eskiye göre daha kolay. Koleksiyonerlik görmekle ilerliyorum. Ben de 25-30 yıldır bu işi bilinçli yapıyorum. İnternette araştırma yapıyorum. Gerek yurt içi, gerekse yurt dışındaki sergilere gidiyorum. Pul satıcısı dostumdan feyz alıyorum. Korunmasına gelince; pullar mutlaka özel albümlere yerleştirilmeli. Dik duracak şekilde, metal dolaplarda –ahşap dolap kurt yapar- saklanmalı. En az senede iki kez sayfaları çevirmek suretiyle havalandırılmalı.

COLLECTION

GEÇMİŞİN DEĞERLERİNİ GELECEĞE TAŞIYANLARIN DERGİSİ

SAYI 66 / 2017 OY / TEMMUZ - AĞUSTOS - EYLÜL 2017
FİYAT: 9 TL (KDV DAHİL)

— Pulun dışında biriktirdiğiniz şeyler var mı?

— Pul koleksiyonum gibi geniş çapta olmasa da shot kadehi, kaşık, minyatür şişe ve yüksük biriktiriyorum.

— Koleksiyon merakınız eşiniz Vildan Hanım tarafından nasıl karşılandı?

— Eşim her zaman tolerans göstermiştir. Koleksiyonerler ev yaşantısından zaman çalarak koleksiyonlarıyla ilgilenirler. Biriktirmesi, tasnif etmesi, korunması hep zaman alır. Bu işleri ev yaşantınız içinde sürdürmek kolay değildir.

— Vildan Hanım, siz de eşinizle birlikte çocuklara yönelik bir kitap yazdınız, bahseder misiniz?

— Çocuklara koleksiyon kültürünü tanıtmak, koleksiyon yapmaya heveslendirmek için eşimle birlikte bir kitap hazırladık. 'Haydi Çocuklar Koleksiyon Yapalım' adlı kitapta çok çeşitli koleksiyonlar tanıtılıyor. Çocuklarda farkındalık yaratarak koleksiyonla tanışmaları, sevmeleri ve belki de sayısız koleksiyonerden biri olmaları için temel nitelikte bir kitap.

— Vildan Hanım, sizi koleksiyonerliğe özendiren oldu mu? Koleksiyonunuzdan bahseder misiniz?

— Eskiden beri ilginç, renkli objeleri severim. Yıllar içinde bu sevgim beni biriktirmeye yöneltti. Seyahatlerde dünyanın çeşitli yerlerinden aldığım üzerinde figürler bulunan mantar tıplar, 'tea-rest' dediğimiz çay tabakları, magnetler ve enfiye kutuları biriktiriyorum.

— Şerif bey, "Keşke bu kadar çok pul biriktirmeseydim. Bunlar ben ölünce ne olacak?" dediğiniz oldu mu?

— Koleksiyonerler "Koleksiyonum benden sonra ne olacak?" diye kaygılanır. Çocuğunuz, kardeşiniz meraklı değilse koleksiyon telef oluyor. Biz koleksiyonerler satmak için toplamayız. Elden çıkaralım, diye düşünmeyiz. Bunun için yaşarken nereye gideceğine karar vermemiz lazım.

— Şerif Bey, koleksiyonunuzu sergiler ve kitaplar aracılığı ile insanlarla paylaşıyorsunuz. Şu ana kadar kaç sergi, kaç kitap oldu?

— Şu ana kadar 7 kişisel sergi açtım. Ya-

yımlanmış 8 kitabım var. Collection Club üyesi arkadaşlarla ise 23 sergi açtık.

— **Vildan Hanım koleksiyonerliğin çocuk ruhunu zenginleştirici yönlerine değinirsek neler söylemek istersiniz?**

— Koleksiyon yapmak çocukların dünyasını zenginleştiriyor. Bakış açısını geliştiriyor. Keyifli bir meşguliyet ediniyorlar. Kötü alışkanlıklardan uzak durmalarını sağlıyor. Koleksiyon parçalarını birbirleriyle değiştirmek suretiyle yeni arkadaşlar edinerek çevrelerini geliştiriyorlar.

— **Şerif Bey gazetecisiniz ve yıllarca yayıncılık sektöründe çalıştınız. Sahibi olduğunuz ANT Yayıncılık olarak Fotoğraf Dergisi, Bilgisayar Gazetesi, Photo Digital adlı yayınları çıkardınız. Collection Dergisi'ni çıkarmaya devam ediyorsunuz. Bunun yanı sıra kurucusu olduğunuz bir koleksiyon kulübü var. Bu fikir nasıl doğdu?**

— Ekim 2000'de Collection adlı koleksiyon dergisini çıkarmaya başladım. Dergide görev alan arkadaşlarla koleksiyonerliği başka hangi platformlara taşıyız derken 2002 yılında Collection Club doğdu ve bugünlere geldi. Her ay

üyelerimizle toplantılar yapıyoruz. Bilgi paylaşımında bulunuyoruz. Açtığımız sergilerle de sesimizi duyuruyoruz.

— **Bu güzel sohbet için size ve eşiniz Vildan Hanım'a teşekkür ediyorum. Pullarla başladık pullarla sona erdirelim röportajı. Son olarak ne söylemek istersiniz?**

— Pullar, uluslararası kültür alışverişinin önemli bir parçasıdır. Pul üzerinde kim, ne var, neyi anlatıyor öğrenilmeli. Hep şunu söylerim: "Pul kültürüdür. Her bir pul, bir ansiklopedi maddesidir."

HAREKETE SEN DE KATIL

3 ŞEHİRDE TOPLAM
18.500 M²'LİK SPOR ALANI İLE
ANADOLU'NUN EN BÜYÜK
SPOR KOMPLEKSİ

KONYA
0332 221 66 33

TOKAT
0356 229 11 22

ÇORUM
0364 202 06 07

www.synergym.com.tr [f](#) Synergymclub [@](#) synergymofficial

SYNERGYM
FITNESS & WELLNESS CLUB

Polonya'da Nazi Toplama Kampı AUSCHWITZ

Yazı ve Fotoğraflar: Bülent İnanc

"Tren nihayet Auschwitz yük istasyonunda Birkenau'daki boşaltma platformunda durdu. Mühürlenmiş vagonların kapıları açıldığında onları, öldürmek için eğitilmiş köpekleri ile SS subayları karşıladı. Buraya vardıklarında Auschwitz'de olduklarından ve gaz odalarından sadece dört yüz metre uzakta olduklarından haberleri bile yoktu.

(Burada yaşananlar, bizi insanlığımızdan utandırıyor)

Yıllar önce karakaşlı, kara gözlü, bronz tenli, omuzlarının üzerinde kıvrık saçları dökülen Yahudi-Çingene melezi bir kız, kısa süreli arkadaşım olmuştu. Uzanmış yatıyor, uyuyordu. Ben de onu seyreliyordum. Çok güzeldi ve uykusunda gülümseyordu. Bir anda ve birkaç saniyeliğine bronz derisinin altında yüzünün iskeletini gördüm. Sanki milyonlarca yıldan beri acı çeken bir yüzün iskeletiydi bu. Göz boşluklarından yaşlar dökülüyordu. “Adımı Auschwitz’te bütün ailesini kaybeden, müzisyen büyük amcam kulağıma canı kadar sevdiği en küçük kızının en sevdiği şarkıyı okuyarak koymuş.” “Kaderin, benim canımın kaderine benzemesin,” diye fısıldayarak gözyaşları içinde koymuş: Settela...” Kardeşleri ve annesi ile el ele “Yıkanmaya...” diye gaz odalarına götürülüp krematoryumda yakılıp külleri yakındaki nehre atılan yüz binlerce çocuktan biri Settela.

— Nerede? diye sordum.

— Yakın...

— Beni götürsene oraya.

En güzel gülümsemesini takınarak:

— Sen yalnız git; ben zaten oradayım. Ve hep oradayım...

Kara trenin bütün vagonları kapatılmıştı. Üzerinde ince bir manto, başında çenesinin altında bağlanmış beyaz bir eşarp. Boynunda sıkıca bağlanmış bir atkı bulunan, kara kaşlı, kara gözlü minyon yüzlü 8-9 yaşlarında bir kız çocuğu... Vagonun kapısını aralayıp ne olup bittiğini anlamayan gözlerle dışarıya bakıyordu. Dışarıda, peronda, tertemiz üniformaları, pırıl pırıl siyah çizmeleri ile SS subayları vardı. Ve bazı kâğıtları imzalıyorlardı. Bir asker küçük kızı fark edince sert bir sesle, “Kapat o kapıyı!” diye bağırdı. Küçük kız ani bir refleksle hemen kapattı kapıyı. İçerisi kapkaranlıktı. Saniyeler sonra vagonun kapısını tekrar açtı. Açar açmaz iri yarı bir asker karşısında duruyordu. Bu sefer askerin yanındaki memur kılıklı bir adam kapıyı kapatıp sürgüledi. Kocaman kara gözlü genç, masum, savunmasız bir kızın bu unutulamaz görüntüsü hayata son bakışıydı.

Acıma duygusu olmayan, vahşi yırtıcılar-
dan bile daha insafsız, duygusuz, ikiyüzlü
önyargı vahşeti ile yüzleşmeye giden bir
türkünün, kendinden ve kendi gibi
olmayanlardan

Gaz odalarına gidenler

başka kimseyi düşünmeyen insanlar tarafından hatırlanmayacak melal dalgı bir ağıtın sözleri olmaya gidiyordu Settela.

Polonyalıların Oswiecim dedikleri Auschwitz’e bir sonbahar sabahı varıyorum. Karla karışık yağın yağmur, yüzünüze buzdan çiviler batırıyor hissine kapılıyorsunuz. Kara soğuk ve parmaklarımın ucunu, kulaklarımı adeta ısırarak ve omuriliğime kadar işleyen dondurucu rüzgâr suratımı tokatlıyor. Avrupa’nın her yerinden Polonya’nın bu ürkütücü coğrafyasına ölüm trenleri ile yapılan Auschwitz yolculuğu; Almanların insanlıktan çıkarma diye adlandırdıkları etabın ilk ayağı olan, kaçmaya yeltenen herkesi öldürmeleri emredil-

miş silahlı polis memurları veya SS üyeleri eşliğinde erkekler, kadınlar, çocuklar ve bazen yeni doğanların 10 güne kadar sığır vagonlarında kilitli kaldıkları, hiç yiyecek ve su almadan yaz boyunca aşırı ısıya, kışın da aşırı soğuğa maruz kalınarak yapıldığı, korkunç bir mücadeleydi. Tuvalet yoktu, herkesin önünde bir kova kullanmak zorundalardı. Çok aşağılayıcı, haysiyet kırıcıydı. İdrar kokusu ve dışkı, utanca utanç, azaba azap katıyordu. Çoğu; açlık, susuzluk, havasızlıktan yolda öldüler.

“Tren nihayet Auschwitz yük istasyonunda Birkenau’daki boşaltma platformunda durdu. Mühürlenmiş vagonların kapıları açıldığında onları, öldürmek için eğitilmiş köpekleri ile SS subayları karşıladı. Buraya vardıklarında Auschwitz’de

olduklarından ve gaz odalarından sadece dört yüz metre uzakta olduklarından haberleri bile yoktu.

Hasta ve ölümler haricinde herkes aşağı iniyor. Yaralı, hasta ve ölümler hemen vagonlardan aşağı çekilerek sayılıyorlar. Yeni gelenler, onları neyin beklediğini bilmiyorlardı. Kadınlar ve çocuklar bir tarafa, erkekler diğer tarafa... Seçileceklerdi. Sonra beşli sıralar halinde sırat köprüsüne geldiler. Sorgu, sual yok: ‘Sen, sağa gidiyorsun; sen sola!..’

Orada, gülümseyen ruhsuz gözleri ile kobay olarak kullanmak üzere ikiz çocuklar arayan ölüm meleği Mengele ya da diğer görevli SS doktorları, onlara ne olacağına birkaç saniye içinde karar veriyorlardı. Kendi dilimizi konuşup kendi

milletimizden olan sonderkommandolar hiç durmadan ‘Merak etmeyin! Daha sonra, birbirinizi kampın içinde bulacaksınız.’ diye tekrarlıyorlardı. Fakat sola ayrılan babam ve kardeşimi bir daha hiçbir zaman görmedim. Genç ve kuvvetli olanlar çalışma kampına, yüzde sekseni ise -özellikle hamile bayanlar, çocuklar, yaşlılar, güçsüzler, zayıflar- doğrudan doğruya gaz odalarına ölüme gönderildiler.

Yanıp sönen uyku gözlü çocuklar annelerinin elbiselerine yapıyor; bebekleri kollarında taşıyan babalar, torunları ile yürüyen iki büküm nineler yavaşça ve yorgun ilerliyorlar. Bizim için her şeyden önemlisi, varış ve soyunma işleminin tamamı boyunca, olabildiğince sakin bir ortam sağlamaktı... Her şeyden önce çığlık, panik olmamalıydı. Bazıları soyunmak istemedikleri zaman sonder kommandolar tarafından güzel sözlerle ikna edilirdi. Ancak, soyunma sırasında kadınların bazıları çığlık atmaya, saçlarını yormaya ve deli gibi zıplamaya başlardı. Onları gruptan acele ayırıp barakaların arkasına götürür, enselerine birer kurşun sıkardık.

Çeşmenin bulunduğu uzunca bir avluya vardıklarında beş altı gündür aç susuz yolculuk çekenler çeşmelere hücum ederlerdi. Onların son olarak susuzluklarını gidermelerini sabırla beklerdik.

Sonra beşli sıralar hâlinde, on iki beton basamağın yeraldına götürdüğü banyo ve dezenfeksiyon odasına yönlendirirdik. Duvarların üstünde, sonuna kadar hiçbir şeyin farkına varmamaları için birkaç dilde yazılmış, ‘Giysilerinizi ve ayakkabılarınızı burada bırakınız,’ ‘Banyodan döndüğünüzde gereksiz karışıklığı önlemek için askı numaralarınızı unutmayın,’ ‘Değerli eşyalarınızı kasaya bırakınız ve makbuzunuzu alınız.’ yazıları bulunurdu.

Odada üç bin kişi var. Erkekler, kadınlar ve çocuklar... SS askerleri gelip seslenir: “On dakika içinde herkes tamamen soyunmuş olacak!” Yaşlı erkekler, dedeler, büyükanneler, çocuklar, eşler ve kocalar birbirlerine şaşkınca bakar fakat uzun süre düşünmelerine fırsat verilmezdi. Tehditkâr, emredici bir ses tonuyla emir bir daha duyurulur. Herkes çıırılçıplak soyulurdu. Sonra, kadınları üst kata alır saçları keserdik. Daha sonra ‘göğe giden yol’ diye adlandırdığımız koridora yönlendirilirdik. Önce kadınlar ve çocuklar, sonra erkekler sokulurdu içeri. Bu yola girenlerin hiçbirisi ama hiçbirisi sağ olarak çıkmadı.

SS, odanın arkasındaki büyük meşe kapıyı açar. Kalabalık bu kapının içinden gerçekten borular, musluklar, vestiyer, kat rafları ve duşlarla kamufl edilmiş gaz, odalarına akar. Kapılar kapanır ve ışıklar dışarıdan söndürülür. Aynı anda

gazları getiren görevli subay, gaz maskesi taktıktan sonra, Ziklon B. içeriğini bacanın ağızına döker; işte o an öldürülmek için orada olduklarını anlar ve korkunç çığlıklar atmaya başlarlardı. 20 dakika sonra mutlak sessizlik... Hareket eden kimse kalmazdı. İşlerinden emin olmak için, iki gaz uygulayıcısı beş dakika daha bekler, sonra arabalarına gider birer sigara yakarlardı. Sadece üç bin masumu öldürmüşlerdi.

Gaz odalarının kapısını açanlar korkunç bir tablo ile karşılaşır. Cesetler her yere yayılmış olarak değil de, odanın yüksekliğine kadar yığılmış hâlde olurdu. Ceset yığınının alt kısmında bebekler, çocuklar, kadınlar ve yaşlı insanlar; üsttekiler en güçlüler olurdu hep. Yavaş yavaş tabandan tavana yükselen gazdan kurtulmak isteyen güçlü kuvvetliler kendi çocuklarının, annelerinin, babalarının, eşlerinin üzerine basıp tırmanmaya çalışıyorlardı. Hayatta kalabilmek için verilen bu çetin ama son mücadele, insanlıktan çıkmış Nazilerin kurbanlarını insanlıktan çıkarma etabının son ayağı idi.

Her gün beş altı tren gelir ve hepsi için aynı işlemi uygulardık. Burası endüstriyel bir yok etme fabrikasıydı ve biz demir eriten bir dökümcü ya da dinamitle dağları patlatan madenciler gibi, işimizi yapar, duygusuzca emirleri uygulardık.

Cesetler Alman devleti için bir zenginlikti; altın dişleri penselerle söküldü, kadınların mücevherlerine el konulup Reich’a gönderildi. Kadınların saçları yatak örtüsü yapmak için kullanıldı, yakılanların kemikleri toz haline getirilip arabaların kaymaması için donmuş yolların üzerine serpildi.

Birkenau çalışma kampında, gaz odalarına gönderilmeyip sağ bırakılan güçlü kuvvetli erkek esirler yeni gelen konvoyların imhası için gereken bütün işlerin yaptırılmasında kullanıldılar. Varış rampalarında bıraktıran valizlerin toplanması, düzenlenmesi, gaz odalarına gönderilenlerin elbiselerinin derlenmesi en kolay işlerdendi ve seçilen kadın mahkûmlara yaptırılırdı. Sonderkommandolar kurbanlara gaz odalarına kadar eşlik eder, daha sonra cesetleri gaz odalarından çıkarıp fırınlara atarlardı. Ayrıca kadınların saçlarını kesmekle ya da gaz odalarından çıkarılan cesetlerin altın dişlerini penselerle sökmekle, değerli yüzük ve mücevherlerini çıkarmaktan sorumlu idiler. Daha sonra genelde hemen infaz edilirdi.

Sonderkomando olarak gaz odalarından cesetlerin boşaltılması ile görevliydim. Hepsi ölmüştü. Sadece benim köyümden çok kuvvetli bir adamı can çekişirken gördüm. Köyümün insanları gelmişti, yakından tanıdıklarım, arala-

rında karım ve iki çocuğum vardı. Karımın ve iki çocuğumun yanına uzandım. Beni de öldürmeleri için yalvardım. Bir SS: “Sen hâlâ çalışabilecek güçtesin.” deyip kafama sopa ile iki defa vurdu ve beni çalışmaya zorladı.

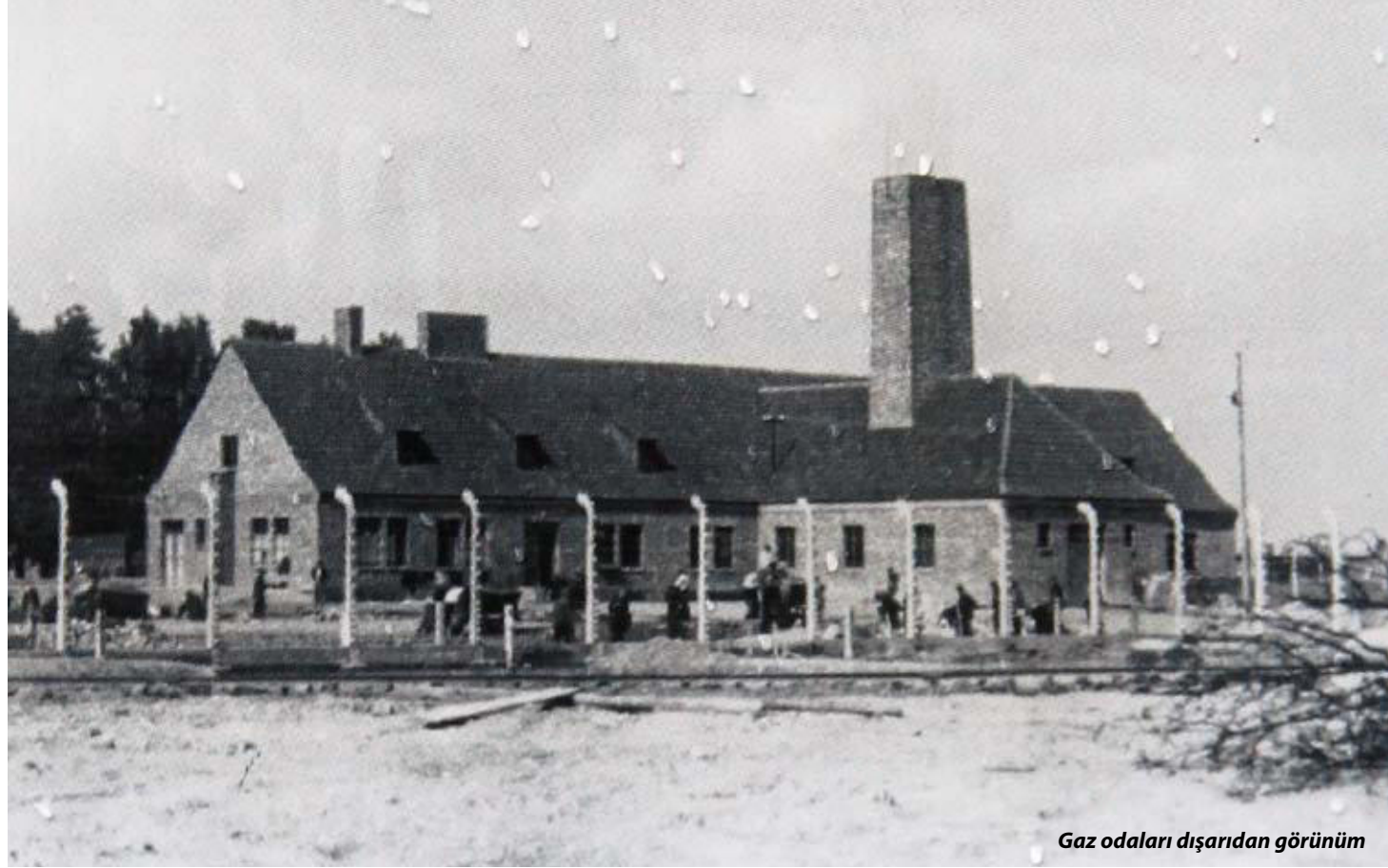
Soyunduk soğuk bir duş almadan önce saçlarımızı tıraş ettiler. Sol kolumuza numaralarımızı belirten rakamları dövme yaptılar. Sonra çizgili mahkûm kıyafetleri verildi. Tahta barakalarda fareler, böcekler arasında binlerce kişi kalıyordu. Sabah erkenden 3.30’da işe çıkıyor sağ kalanlar akşam bu barakalara geri dönüyorlardı. Birçoğu zor çalışma şartları ve aşırı soğuk yüzünden bir iki hafta içinde öldü. Sadece bir çamur deryası olan Birkenau’da sabahtan akşama kadar taş kırmak, taşları taşımak, hendekler kazmak, kampın etrafını çevreleyen elektrikli diken telleri yerleştirmek, barakaları inşa etmek, hatta gaz odalarına giden rayları döşemek işlerinde kullanıldık. Almanların formülü basitti: Çalış ya da gaz odasına git.

Sabahın üçünde dışarıda içtima olurduk. Sonra kahve denilen kirli sıcak su verirdi. İçmeye isteksiz olan herkesin sopa ile dövüldüğü acı verici bir gerçektir. Öğleden sonra çorba denilen içinde birkaç lahana parçası olan sıcak su dağıtımı yapıldı. Diğer zamanların tümünde çalışmak, çalışmak ve çalışmak

zorundaydınız. İskeletleri görülecek derecede sıkışmış olanları boşuna beslememek için ölüme gönderilirdi. Auschwitz-Birkenau’da korkudan her zaman titrerdik, ancak en kötüsü seçimlerdi. Gündüz ve gece ne zaman sana düşeceğini asla bilemezdin. Her sabah üç buçukta dışarıda ip gibi düzgün sıralanırdık. Bir kişi eksikse ya hasta ya da gece ölmüştü. Gece ve gündüz fark etmeden SS doktorlar gelir ve seçim yaparlardı. Çalışamayacak durumdaki zayıflar gaz odalarına gönderilirdi. Konvoylar geldiğinde her gece gaz odalarından yükselen çığlıklar ve gözyaşları duyardık.

Alman mühendisliğinin mükemmel toplu ölüm fabrikalarında günde on bin civarında insanı imha edebiliyorlardı. Kurbanların isyan etmemeleri ve sessizce gaz odalarına gitmeleri için kandırmaca taktikleri şeytani bir yaratıcılık ve esneklikle uygulanırdı. Üzerinde “arbeit macht frei”, “Çalışmak özgürleştirir.” yazan giriş kapısının hemen yanında yeni gelenleri ve gaz odalarına gönderilenleri işkillendirmeyip rahatlatmak için sürekli olarak müzik ve marşlar çalan kadın orkestrası aynı zamanda gaz odalarından yükselen çığlıkların iştirilmemesini de sağlardı.

Bir gün Çingene koğuşunun önünde çalmak için emir aldık. Seçime tabii tutmadan tüm bölümü imhaya karar

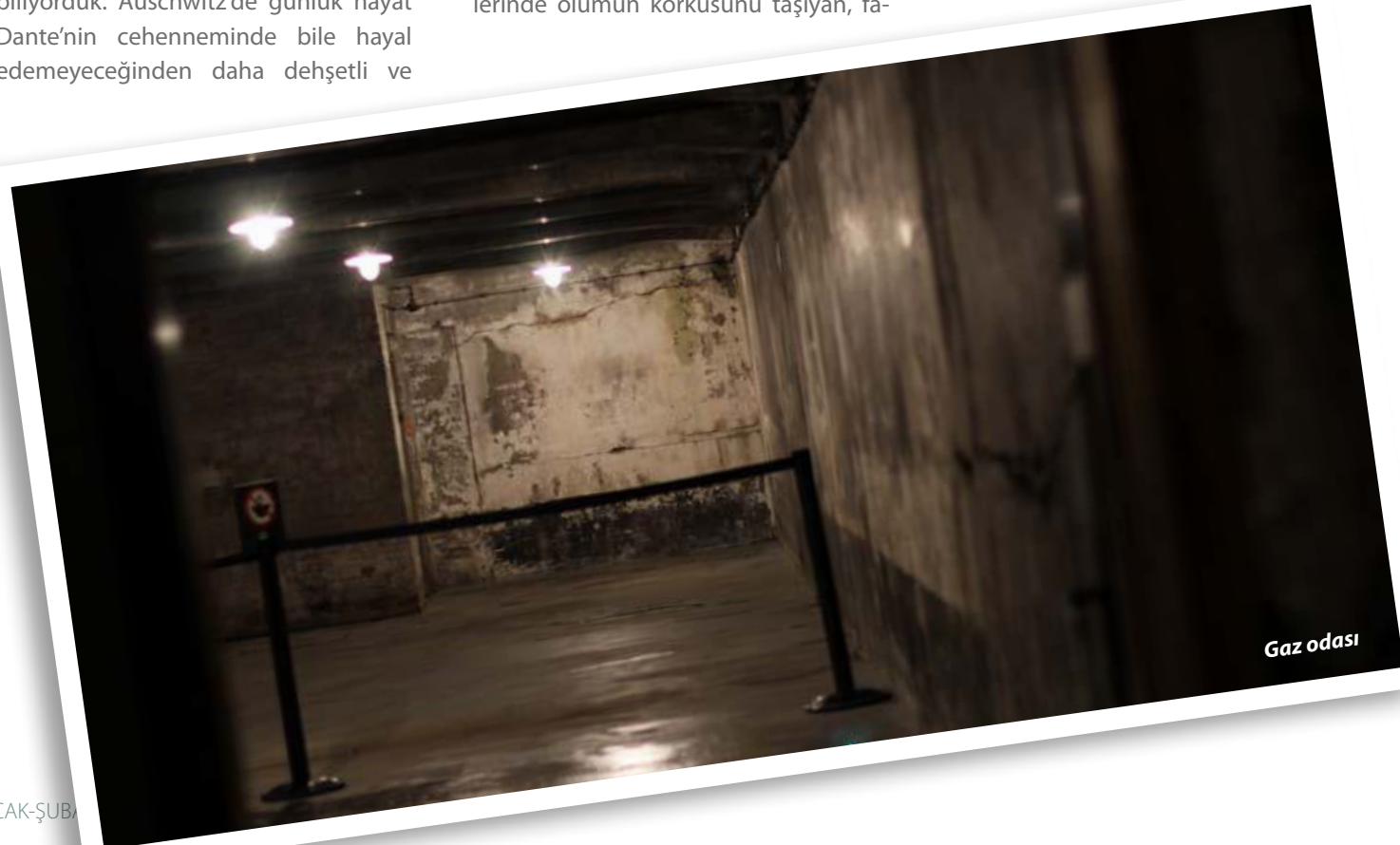
Gaz odaları dışarıdan görünüm

vermişlerdi. En önde Settela, annesi ve dokuz kardeşi yürüyorlardı. Biz çalarken bize gülümseyerek el sallıyorlardı. Hüngür hüngür ağlıyorduk. Fakat çalmayı durdurursak arkamızda duran askerlerce hemen oracıkta infaz edileceğimizi biliyorduk. Auschwitz'de günlük hayat Dante'nin cehenneminde bile hayal edemeyeceğinden daha dehşetli ve

gerçektir, çok korkunç şeyler gördüm. Ama en zor olanı onlara 'Durun, daha da ileri gitmeyin, kaçmanız lazım' diyememektir.

Bazen kaderlerinin farkında olan gözlerinde ölümün korkusunu taşıyan, fa-

kat hâlâ çocuklarıyla şaka yapacak güç bulup onları rahatlatan kadınlar gördüm. Onlardan biri ölüme çocuklarıyla giderken en küçük çocuğunun yürüyüşüne yardım etmek için nazikçe elinden

Gaz odası

Kurşuna dizme avlusu ve duvarı

sözleri olmaya gidiyordu Settela.

tutuyordu. Geçerken bana yaklaştı ve çocuklarını gösterip fısıldadı. 'Sen, bu kampın komutanı Rudolf Hess! Bu güzel küçük çocukları nasıl öldürebilme kararını veriyorsun? Kalbin yok mu?' Settela'nın annesi Toetela sığınağa en son girenler arasındaydı. Söğüt ağacının altında durdu, gözlerine bakarak, 'Çocuklarımı kurtarabilmek için her şeyi yaptım ama olmadı, umarım çabuk biter, elveda...'

Kapıyı kapatıp sürgülediler. Kendinden ve kendi gibi olmayanlardan başka kimseyi düşünmeyen insanlar tarafından hatırlanmayacak melâl dalgali ağıtın

On çocuklu bir Sinti Çingene ailesinin yedinci çocuğu olan Settela; anne, baba ve kardeşleri ile birlikte 22 Mayıs 1944'te Auschwitz-Birkenau'ya vardı. Kampın Çingeneler bölümünde beş ay kaldıktan sonra, 31 Temmuz'u 1 Ağustos'a bağlayan gece yeni gelenlere yer açmak için Almanlar tarafından alınan tüm çingene koğuşunun imhası kararıyla 9 kardeşi ve annesi ile beraber el ele gaz odalarına gönderildi. Babası Auschwitz'den sağ çıkmayı başarmasına rağmen birkaç yıl sonra tüm aile fertlerini kaybetmenin derin kederinden hayata veda etti.

İnsan mezbahası imha kamplarına Ya-

hudiler, çingeneler, Sovyet savaş esirleri, Polonyalı direnişçiler, akıl hastaları, özürlüler, eşcinsellerden oluşan bir milyon üç yüz bin kişi getirildi. Yüz bin kişi hastalıklardan, açlıktan, köle olarak çalıştırıldıkları ağır çalışma şartları ve soğuktan öldüler. 802 kişi kaçtı. Üç yüz yirmi yedisi tekrar yakalanıp infaz edildi. Kamplardan kaçmak zor değildi. Fakat biri kaçtığı anda beraber kaldığı arkadaşlarının on tanesini kurşuna diziyorlar ve ailesinin bütün fertlerini asıyorlardı.

Dokuz yüz bini ise varır varmaz kurşuna dizilerek veya gaz odalarında katledildi. Sadece yüz bini bugün terör, imha, soykırım, yok etme müzesi olarak kullanılan Auschwitz-Birkenau'dan sağ çıkabildi. 200.000 e yakın çocuk ve bebekten sadece ve sadece 700'ü hayatta kalabildi.

Gece yarısını merhametli dolunay aydınlatıyordu çıktığımda cehennemden, birdenbire garip bir şey oldu. Yolcu durdu, yol yürümeye başladı göğe doğru. Çok uzaklarda kendisine korku dolu yalvaran gözlerle bakan, küçük olanı büyüğün arkasına gizlenmeye çalışan,

iki çocuk kız kardeşe, makineli tüfeğini doğrultmuş, büyükanneleri büyükbabaları çocukları ile beraber Nazilerce sürülmüş, köle gibi çalıştırılmış, gaz odalarında vahşice öldürülüp yakılmış askerin gözlerinde; soğuk, alaycı, aşağılayan, atalarının trajik tarihinden hiç mi hiç ibret alamamış gözlerinde insanlıktan çıkmış insanlığı görüyorum.

Nürnberg mahkemelerinde dizili dünyayı titreten Nazi komutanlarının hepsi söz birliği etmişçesine "Emir aldığımız için yaptık." korkak ikiyüzlülüğü ile savunma yapıyorlar, ellerine güç verilmiş ve robot-

laşmanın baştan kabul edilmiş aşağılığının farkına bile varamadan, çocuklarını ateş içinde bırakıp gitmek zorunda kalarak deliren annelerin 'Bana insanlığımı geri verin. Bize insanlığımızı geri verin.' çığlıkları hâlâ yankılanıyor gök kubbede. Ve "Ne kadar çok çocuk, ne kadar çok bebek öldürdük!" diye diye sayıklayarak can çekişiyor hâlâ Truman.

İnsanın kendine verebileceği en onursuz ceza, ölmeden önce insanlığından utanması olsa gerek..."

Nazilerce katledilen Türk asıllıların sayısının 1000 civarında olduğu belirtilmektedir. "Nazi kamplarına götürülen ünlüler arasında Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın annesi Şefika Ortaylı, NBA'da oynayan ünlü basketbolcu Mehmet Okur'un anneannesi Fatma Baştimur da var. İlber Ortaylı, Avusturya Bregenz'de Nazi kampında doğdu. Dauchau Kampı'nı da kampta tutulan ve öldürülen kişilere ilişkin kayıtlarda,

100'ün üzerinde Türk vardı. 76'sı ölmüştü. Fatma Baştimur: "15 yaşındaydım. Bizi karakolun önünde dizdiler, 300 kişiydik, soyup vagonlara bindirdiler. Ön vagona koydular. Eğer yolda dinamit varsa önce o vagon patlasın diye düşünmüşler. Önce Polonya'ya getirdiler. Tam gaz vereceklerdi ki bir Alman general 'Bunlar çalışmaya gidecek!' dedi ve hepimizi Avusturya'ya

geçirdikten sonra. İtalyanların kampına kaçtık. Kampta üç yıl kaldım. Sonra evlendim, oğlum oldu ve biz de Türkiye'ye geldik.

"Reich", Almanların dünyada söz sahibi olduğu devirlere verilen ad, Alman imparatorluğu.

Afşabın hikayesi burada başlar

HASAN KULU

ORMAN ÜRÜNLERİ

Laminat Parke , Isıl İşlem Ahşap Palet ve Sandık, Kamelyalık Kereste,
F. Joint Lamine Profil ve Panel, İnşaatlık ve Doğramalık Kereste, Fırınlı Masif Çam ve Kayın Parke,
Fırınlı Taban Lambri, Döşeme Tahtası, İthal OSB ve PLYWOOD

0332
444 5856

www.hasankulu.com
info@hasankulu.com

Ağaç İşleri Sanayi Kırımlı Sk.
No:35 PK 42300 Selçuklu/KONYA
Faks: 0332 2493176

HASAN KULU
Orman Ürünleri A.Ş.

Aşk İçin, Meşk İçin, Konyanüma İçin,
**İrfan Medeniyeti Araştırma ve
Kültür Merkezi**

Konya'da Aralık 2017 tarihinde açılan yeni bir kurum İrfan Medeniyeti Araştırma ve Kültür Merkezi. Konya Büyükşehir Belediyesi ile İrfan ve İnsan Vakfı'nın ortak çabaları sonucu hizmete sunulan yapı, iki kısımdan oluşuyor. Ana bina, Hz. Mevlana'dan bu yana devam eden geleneksel kültürünün bugün de yaşatılmaya çalışıldığını gösterir nitelikte tasarlanmış. Ebru, hat, rebab, ney, keçe, tezhip, cilt vb. atölyelerde imalat yanında öğretim de yapılmakta. Böylece yüzyıllardır bu topraklarda yaşamış ve yavaş yavaş unutulmaya yüz tutan el sanatlarının canlandırılması sağlanıyor. Birbirine paralel sıralanan klasik sanat atölyelerinin arasındaki koridorda Selami Bertuğ'un arşivinden 1953-1971 yılları arasını kapsayan sema ayin-i şerifleri hakkında hatıratların sergilendiği fotoğraflar koridor boyunca size eşlik eder. Bu koridorun devamı semahaneye ulaşır. Kelime olarak iştirmek anlamına gelen Sema, manevi haz uyandıran herhangi bir güzel ses karşısında cezbeyle gelerek yapılan dönüşü ifade eder. Amacın hakikate ulaşmak, Allah'ı zikretmek olduğu Sema'nın bugün icra edildiğinden farklı olarak Hz. Mevlana'dan önce var olduğu söylenir. Sema, Hz. Mevlana ile birlikte zirveye çıkmış bir nâfile ibadet haline dönüşmüştür. Çünkü bu gün bile her Semazen her bir çarkta "Lafz-ı Celal" söyleyerek bir nevi zikir yapar. Mevlevilik ile birlikte manevi bir ilim haline gelen Sema, Seyri Süluk'ta araç

olarak görüldüğü için bir sistem haline getirilmiş. Bu sistem, Mevlevihanelerde öğretilmiş ve hemen hemen dünyanın her yerinde açılan Mevlevihanelerle yaygınlaştırılmış. Öncesiyle sonrasıyla Hz. Mevlana'dan beri yüzyıllardır devam eden Tekke Kültürü içerisinde Sema geleneği bugün İrfan Medeniyeti Araştırma ve Kültür Merkezi'nde her Pazar saat 16.00'da gerçekleştiriliyor. Semada, sağ eliyle Haktan aldığını sol eliyle halka verme; Meşkte ise sesli olarak okunan ilahiyi çevresindekilerle paylaşarak Allah'tan gelen feyzi ilahiyi dinleyen ve izleyenlerle paylaşma ön plandadır. Kelime olarak öğrenmek anlamına gelen meşk, genellikle bir sanatı öğrenmeyi ifade eder. Özellikle musikiye müzik eğitimi verilen yerler için

meşkane tabiri kullanılmıştır. Osmanlı Türk kültürünün öğretim yöntemi olan meşk, musikiden hat sanatına kadar geleneksel estetiği şekillendiren bir yöntem ve aynı zamanda usta-çırak ilişkisi etrafında örülen toplum ahlakının da aynası olmuştur. Sanatın hemen her çeşidinde yer alan usta-çırak geleneği özellikle hat, minyatür, tezhip ve musiki gibi meşk sistemine dayalı Türk sanatlarında çok uzun yıllardan beri etkili bir öğretim yöntemi olarak yer tutmuştur. Sanat eğitiminin dışında beşeri, kültürel ve sosyal alanlarda da önemli bir işleve sahip olan usta-çırak ilişkisi sanattaki tavrın silsileler halinde gelişerek yeni kuşaklara aktarılmasında önemli bir yer arz etmektedir. İşte İrfan Medeniyeti Araştırma ve Kültür Merkezi'nde düzen-

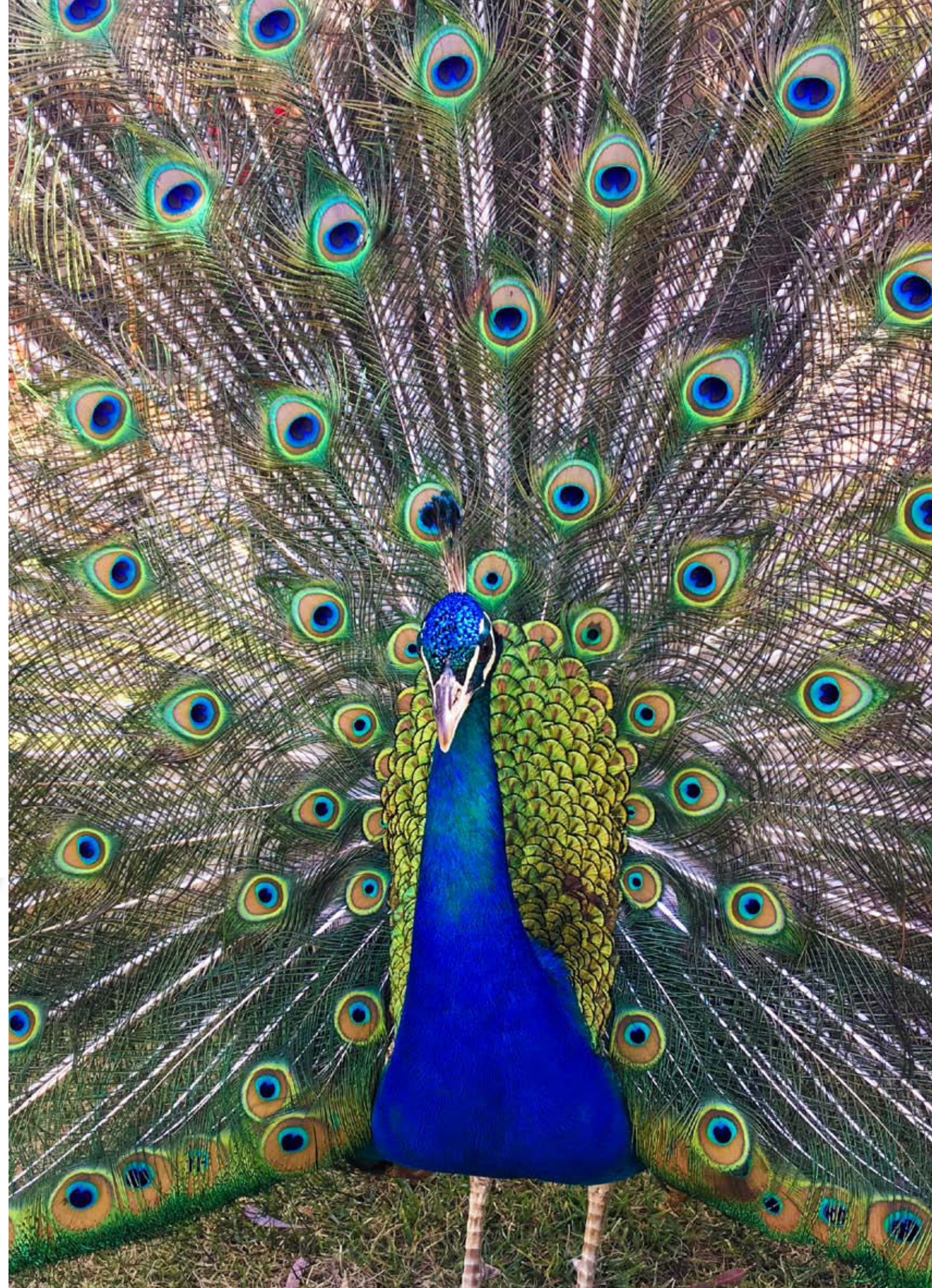

lenen meşkler tekkelerde yüzyıllardır icra edile geldiği tavrı esasıyla uygulanmaktadır. Kurumun ikinci bölümü olan Konyanüma adını Cihannüma'dan esinlenerek almıştır. Burada dünya üzerinde bugün hala ayakta olan, çoğunluğu Türkiye'deki Mevlevihaneler olmak üzere Mevlevihanelerin minyatürlerinin sergilendiği bir alan bulunuyor. Ardından Hz. Mevlana'nın çocukluğu, Konya'ya gelişleri, I. Alaeddin Keykubat'ın onları karşılaması, Hz. Mevlana'nın ilimde derinleşmek için Halep ve Şam seyahati,

Şems ile karşılaşması ve yaşanan havuz hadisesi, Moğolların Konya'yı işgali, Hz. Mevlana'nın rahatsızlanması ve vefatı gibi Hz. Mevlana'nın hayatından bazı kesitler yağlı boya tablolarla ziyaretçilere sergilenmekte. 1 Ali Şems Aksu 08/02/2018. Bu salondan basamaklarla yukarıya çıkıldığında ise Panorama olarak adlandırılan, Selçuklu döneminde Konya'nın tasvir edildiği, ziyaretçileri XIII. yüzyıla götüren alanla karşılaşmakta. Gelen misafirler burada hemen her milletten insan figürlerini görebile-

ceği kozmopolit bir Konya yanında Alaeddin Cami, Köşk, Eflatun Mescidi, Karatay Medresesi, İplikçi Camii, İç Sur, Sırcalı Medrese ve Bedesten Çarşısı ile payitaht Konya ile buluşuyor.

Toroslarda Mavi aydanlıklı Adam: **Turgut Karabacak**

Kışın üç metre kar yağar yaylalara. Bütün yollar kapanır. Fakat bu benim için engel değildir. Yazın gölgesine oturduğum yayla evlerinin kışın çatılarında gezerim. Kar, o kadar çok yağar ki evlerin sadece bacaları görünür.

Yazı ve Fotoğraflar: Turgut Karabacak

Torosların gezgini, bir doğa sever. Özel eğitim iş uygulama okulunda öğretmen olarak çalışmaktayım.

Kendini doğaya adanmış bir ömür benimkisi. O dağların havası, o dağların güzelliği, çeşit çeşit çiçekler mest eder insanı. Yaz, kış fark etmez her mevsim doğada gezerim. Yürüyüşlere katılır, tırmanışlar yaparım. Bazen de çadır kurar, geceyi doğada arkadaşlarımla birlikte geçiririm.

Tabiatla birlikte mevsimleri yaşarım. Kar olup yağar, erir su olup derelerden

akarım. Çiğdem olur açar, vargit olur uğurlarım.

Güz mevsiminin hüznü, ağaçlardan savrulurken en güzel görüntüler Kuşlu Park'ta ve Üzümdere kanyonunda objektiflere yansır. İlham veren görüntüler ortaya çıkınca, kısa şiir ve yazı olarak bunları not ederim.

Kışın üç metre kar yağar yaylalara. Bütün yollar kapanır. Fakat bu benim için engel değildir. Yazın gölgesine oturduğum yayla evlerinin kışın çatılarında gezerim. Kar, o kadar çok yağar ki evlerin

sadece bacaları görünür.

Bulunduğum bölge endemik bitkiler açısından da oldukça zengindir. Kardelen, çiğdem, navruz, vargit bunlardan sadece birkaçıdır. Bu güzelliklerin canlanmasına şahit olmak, onları fotoğrafılayıp tanıtımını yapmak gezi amaçlarımdan biridir. Kardelenler nazlı nazlı boyunlarını uzatınca bahar gelmiş demektir. Kardelenlerden sonra çiğdemler açmaya başlar. Mor sümbüller onları takip ederken, navruzlar alımlı alımlı salınırlar.

Dağlarda gezmenin tehlikesi yok mu? Elbette var. Her an vahşi bir hayvanla karşılaşabilirim. Arkadaşlarımla sık sık sorduğu bir soru,

Tehlikeye karşı yanında herhangi bir silah ya da bıçak var mı?

Yaklaşık 12 yıldır dağlarda geziyorum, hiçbir hayvanın saldırısına maruz kalmadım. Doğada basit bir kural vardır. Rahatsız etmezsen, rahatsız olmazsın. Hayvanla karşılaşmak için çaba sarf etmezsen, görmezsin. Ama engerek yılanı görmek için kayaların altını karıştırarak

gidersen o da sana tıss der. Giden gelmez dağında sadece bir defa engerek yılanı gördüm. Bir daha görmedim. Görmekte istemiyorum zaten. Benim amacım doğayı koruyup, hayvanları yaşatmak. Onları yok etmek değil.

Dağların farklı bir güzelliği var. Seydişehir bölgesinde adım atmadığım dağ, çıkmadığım zirve kalmamıştır. Sadece yaylaları gezmekle kalmıyor buralarda yaşayan insanlarla da iletişim kurarak , onlardan biri oluyorum. Turist gibi değil de gezgin gibi geziyorum. Bazen saatlerce tırmanır, bölgeye hakim bir konumda konaklarız. Vazgeçilmezim çaydır. Çay yapmak bir ritüeldir benim için. Ocağın iki yanına yüksek taşlar koyar, çaydanlıkları da bir sopaya dizip taşların üzerine asarım. Çayın kaynaması on beş dakikadır. On beş dakikada da demlenir. Bazen su bulamadığımda çaydanlıklara kar koyarım. Kar suyundan çay yaparım. Kar suyundan çay yaparken suyu biraz daha fazla kaynatmamız gerekir. O yorgunluğun üstüne içilen bu çayın tadı anlatılmaz, sadece içilir.

Doğada gezerken arada bir uygun yerlere ceviz, badem, pelit tohumları ekerek gelecek kuşaklara daha yeşil bir doğa bırakmaya çalışıyorum. İnsanoğlunun tavır ve davranışları kendi imzasıdır. Yok eden değil koruyan olmamız gerekiyor. Bu bilinçle hareket ederek güzelliklerin artması için mücadele ediyorum.

Unutmayalım ki doğayı korumak için sevmek gerekir. Sevmek içinse tanımak lazım.

Kendimi doğa sevgisi, fotoğraf ve çay olarak ifade edebilirim.

İş Adamı Olarak Gezmek

Gençlere tavsiyem imkânlarını zorlayıp değişik kültür ve coğrafyaları görmeleri. Bu onlara uluslararası birey kimliği kazandırdığı gibi, bağımsız düşüncelerinin gelişmesinde oldukça faydalı olacaktır.

Tuncay Lamcı, Konya Enerji firmasında genel müdür olarak çalışıyor. Elektrik mühendisi olan Lamcı, zaman zaman iş amaçlı, zaman zaman da özel olarak hep seyahat etmiş. Seyahatleri hakkında kendisiyle keyifli bir söyleşi yaptık.

— İlk Yurtdışı gezinizi kaç yaşında yaptınız, nereye?

— İlk seyahatim 2001 yılında (27 yaşında) Avrupa'ya yaptım. Araçla Yunanistan üzeri feribot da kullanarak İsveç'e kadar gittim. Dönüşte Hannover Makine Fuarı'na katıldım.

— Ne amaçla geziyorsunuz?

— 2010-2015 yılları arası daha çok işim gereği seyahat ettim. İş görüşmeleri, fuar katılımları gibi sebepler, seyahat amaçlıydı.

— Genelde iş için seyahat ettiğinizi biliyoruz. İş için gittiğiniz ülkede istediğiniz yerleri gezme fırsatı bulabiliyor musunuz?

—Seyahat planınıza bağlı olmakla birlikte bazı durumlarda çok kolay olmuyordu. İş seyahatlerinde bölgeyi gezebilmek için ilave zaman

planınızın bir parçası değilse Eifel kulesini Görmekten Fransa'dan dönebilirsiniz.

— Gittiğiniz yerlerde neler yapmak ve görmek hoşunuza gider. Müze vs.

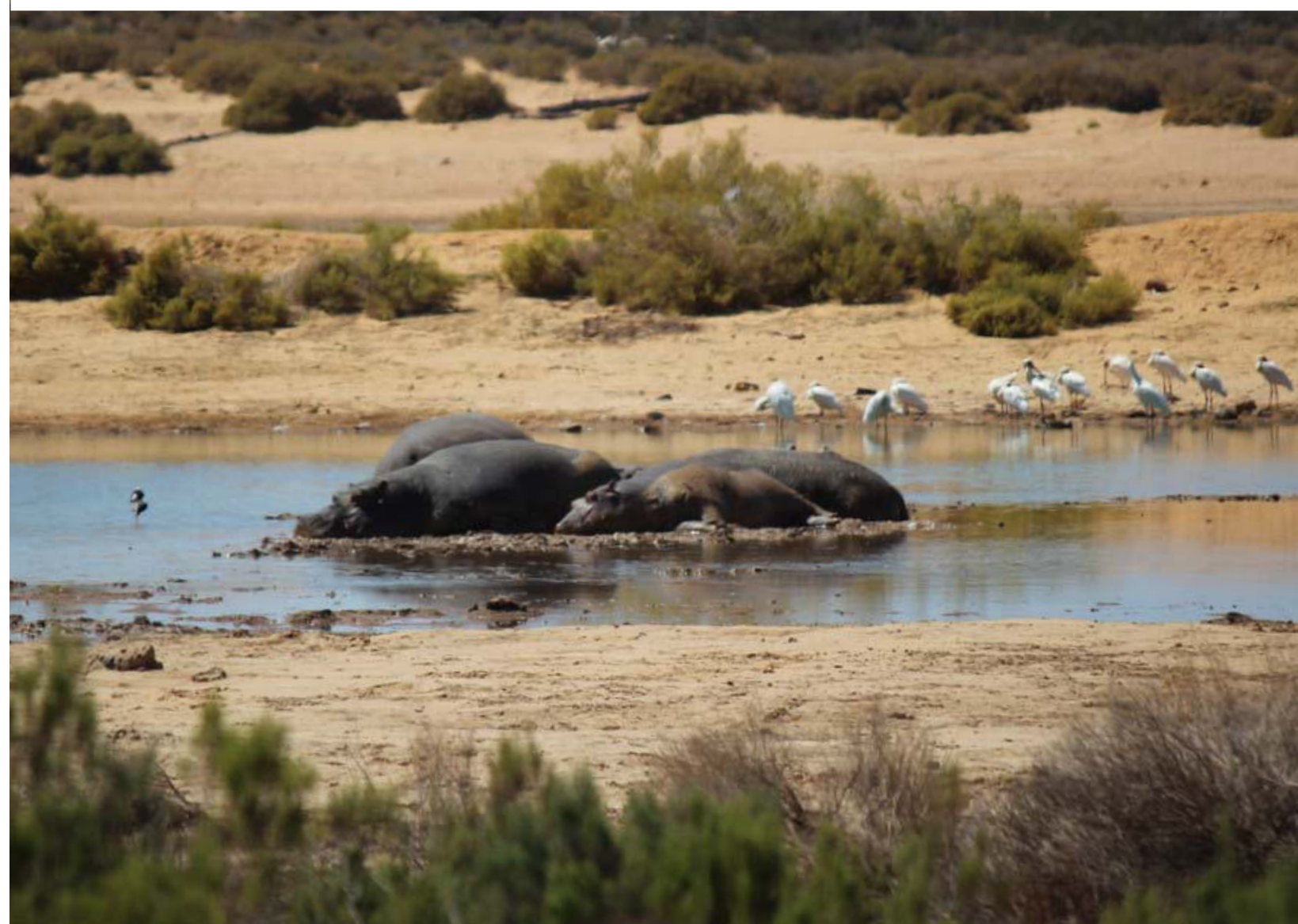
— Bölgenin sembolü olmuş yapı ve yerleri görmek seyahatin genel kurallarındandır. Ancak bunun dışında bölge kültürünü yakından tanımak, yaşam tarzları ve davranışlar üzerine gözlem yapmak hoşuma gider. Şehrin içinde yorulana kadar yürümek, kalabalığa karışıp bölgenin bir parçası gibi davranmak iyi gelir.

— En ilginç bulduğunuz ülke, şehir ya da beğendiğiniz?..

— Bunun tek bir yanıtı olmamakla birlikte aklıma gelen ilk ikisi:

Meksika'da Maya kültürü ve MÖ 1000'li yıllarda kullandıkları matematik, o zamandan kalan arenaları ve piramitleri ile gezilesi bir kültür seyahati olduğunu düşünüyorum.

Coğrafyanın güzelliğini cömertçe sunduğu görülesi

yerlerden birisinin Iguazu Şelaleleri (Brezilya-Arjantin-Paraguay sınırı) olduğunu düşünüyorum.

— *En son Küba ve Güney Afrika'ya gittiniz. Kısaca izlenimleriniz aktarır mısınız, neler ilginizi çekti?*

— Güney Afrika seyahatimde Cape Town'da bulunduk. Ülke siyahlar, beyazlar ve melezlerin ortak kültür içinde yaşadığı ender yerlerden birisi. Özellikle denizciliğin gelişmesi ile birlikte Ümit Burnu'nu kullanan Avrupalı tüccarlar gemilerinde taşıdıkları din adamları ile sosyal ve kültürel elçilik görevini de yerine getirmişler. Özellikle Cape Town'da kendinizi Avrupa'nın en gelişmiş şehirlerinden birinde hissetmemeniz mümkün değil.

Table Mountain sıra dışı bir güzellik, Mandela'yı anlamak ve müzeye dönüştürülmüş hapishaneyi gezmek döneme ve mücadeleye tanıklık etmek için anlamlı.

Küba için, öncelikle merak eden ve kültür değişimi olmadan gidip görmek isteyenlere tavsiyem çok vakit kaybetmemeleri yönünde. Ülkede kapitalizmin izleri kendisini göstermeye başlamış vaziyette. Tütün bahçeleri ve puro imalathaneleri, antika ancak bakımlı araçları, Matanzas bölgesinde Kuzey Atlas Okyanusu'na açılan sahilleri ve adaları görmeye değer.

— *Kaç ülke gördünüz ve görmek gezmek size ne kazandırdı?*

— Yaklaşık 30 ülke gördüm. Hepsinde uzun süreli kalma imkânım olmadı. Bana kazandırdığına gelince:

Toplumların yaşam standardında bulunduğu coğrafya ve kültürün son derece etkili olduğunu gördüm. En basitinden Almanya'da okul sonrası antrenmana gelen, otobüsten sıra ile inip çim sahada futbol oynayan çocuklardan kısa bir gözlemlerle disiplin içinde başarılı takım oyuncuları çıkacağını anlamak oldukça kolay. Yine Brezilya'da sokak aralarında ya da sahillerde top oynayan çocuklarla sürekli karşılaşılıyor olmak oralardan bireysel yetenekler çıkabileceğini anlamak oldukça kolay.

Amerika'da gündelik işler ile ilgili kafa yormayı engelleyici, kolaylaştırılmış hayat, zorlukla veya sıra dışı olaylar ile karşılaşıldığında çözüm geliştiremeyecek bireylerin yetişmesine sebep oluyor. Ya da coğrafi koşulların ve iklimin zorluğu daha dirençli ve mücadeleci bir toplum ortaya çıkarıveriyor.

O yüzden gençlere tavsiyem imkânlarını zorlayıp değişik kültür ve coğrafyaları görmeleri. Bu onlara uluslararası birey kimliği kazandırdığı gibi, bağımsız düşüncelerinin gelişmesinde oldukça faydalı olacaktır.

— *Teşekkürler...*

PORTFOLYO

Ahmet Akkuş: 1991 yılında Ilgın'ın Yukarı Çiğil Beldesinde dünyaya geldi. İlk ve orta öğretimini Yukarı Çiğil'de tamamladıktan sonra, 2010 yılında Beyşehir İmam-Hatip Lisesinden mezun oldu. Yükseköğretimde ön lisans eğitimini Eskişehir Anadolu Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamlayan Akkuş, aynı üniversitenin İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünde lisans tamamlama eğitimine devam etmektedir. Akkuş 2014 yılında başlamış olduğu Başkan-

lık Basın Yayın ve Enformasyon Konya İl Müdürlüğünde görevini devam ettirmektedir.

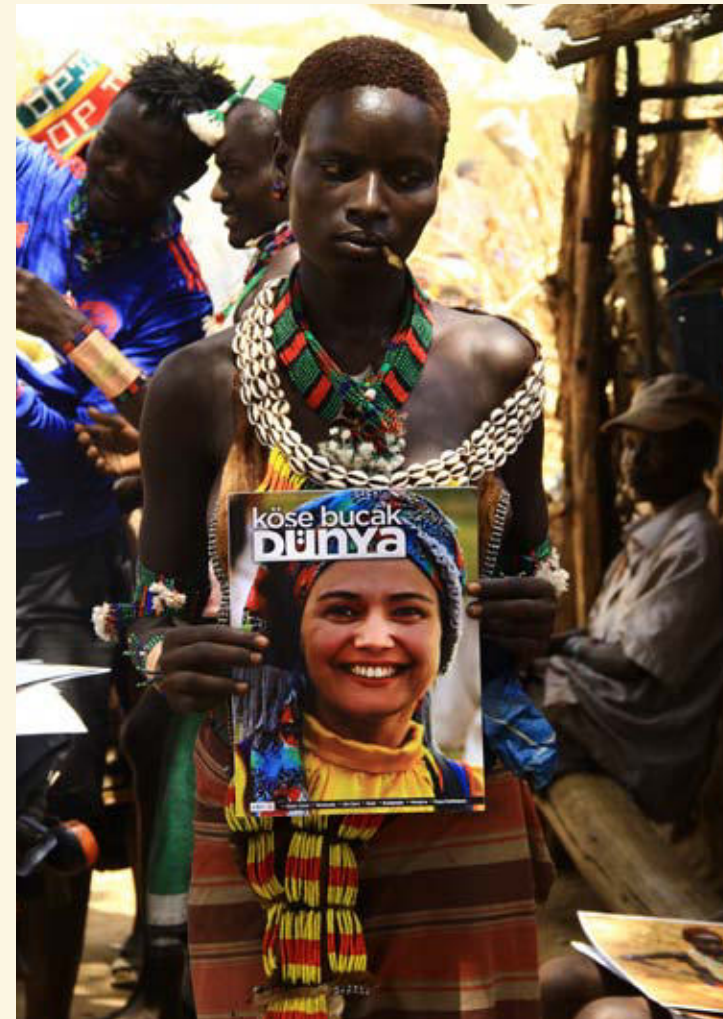
2014 yılında hobi olarak başlamış olduğu fotoğraf tutkusunu 2015 yılında Komek Fotoğraf Çekimi Kurslarına katılarak Temel Fotoğrafçılık Dersleri gördükten sonra, Mustafa Bino' dan almış olduğu İleri Seviye Fotoğraf Atölyesi Dersleri ile taçlandırmış ve bir tutku olarak halen devam ettirmektedir.

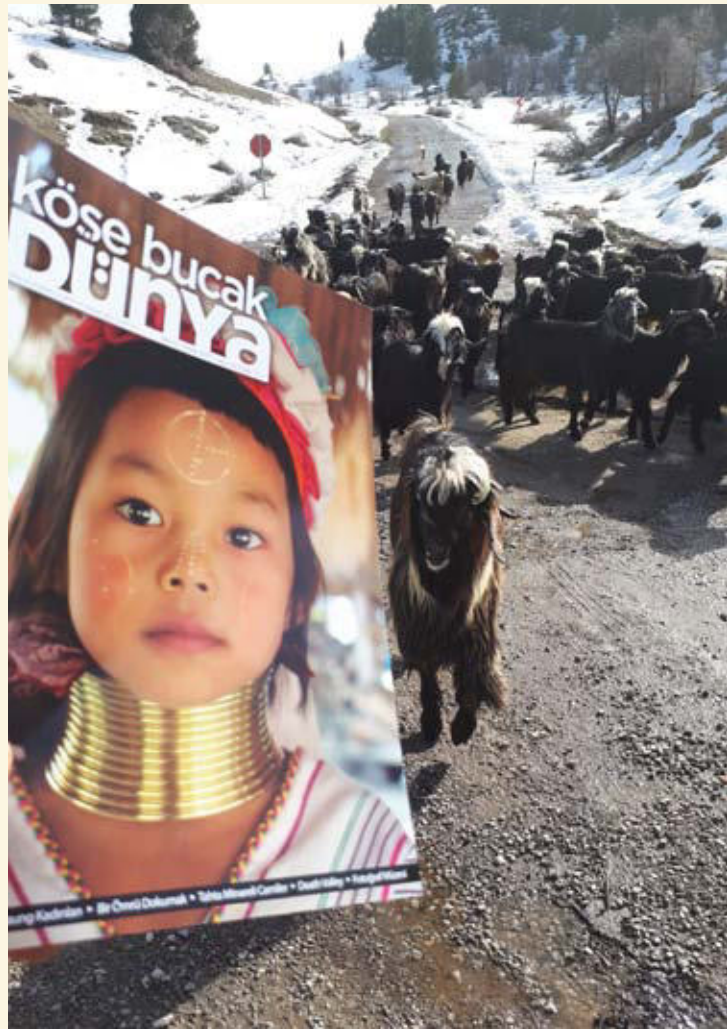
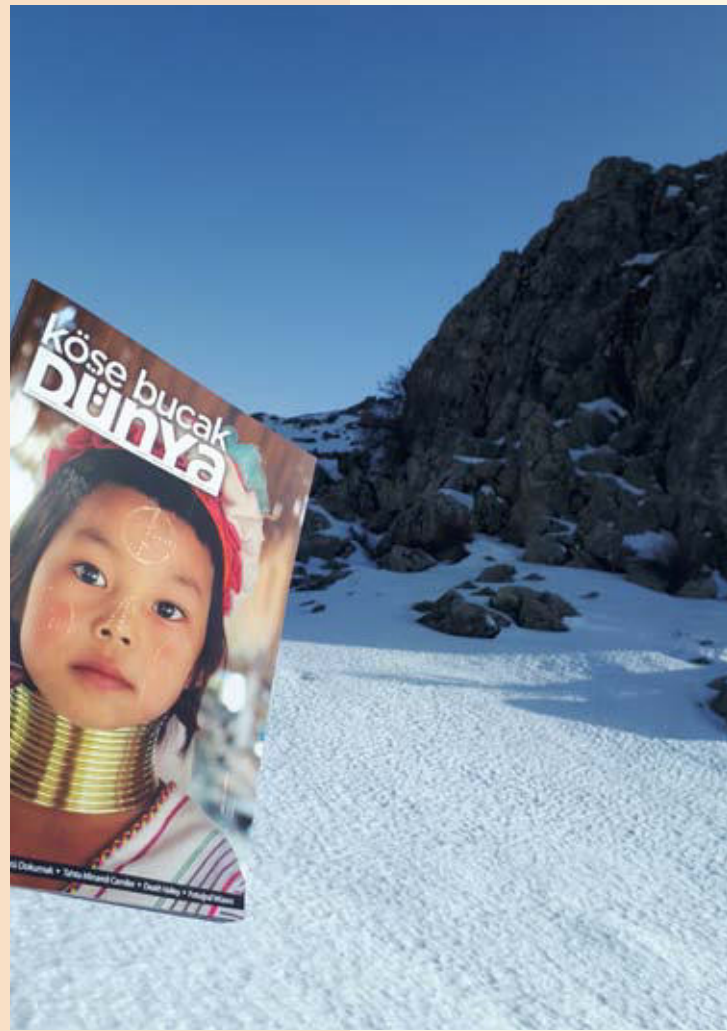

DÜNYA KAZAN BİZ KEPÇE

İzlenen Lezzet...

Süt Tozu - Krema - Sade Yağ - Beyaz Peynir - Kaşar Peyniri - Tereyağ - Lor Peyniri
Peynimaltı Suyu Tozu

www.izisut.com.tr

